

Şehrin muhtelif yerlerinde
yeniden francala tevzi
mahalleri açıldı

AKŞAM

Gümrük ve İnhisarlar Vekili
şark vilâyetlerinde tedkik
seyahatine çıktı

Sene 23 — No. 8161 — Fıatı her yerde 5 kuruş

CUMA 11 Temmuz 1941

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam matbaası

Suriye mütarekesi hakkında zıd haberler

General Dentz İngilizler-
den cevap almadığını
söylüyor

Başka bir haberde de iki
tarafın şartları tedkik
ettikleri bildiriliyor

Müttefik kuvvetler
Halebe doğru ileri hare-
ketine devam ediyorlar

Vichy 10 (A.A.) — O.F.I.: Bu
dakikada Suriyedeki İngiliz ve Fran-
sız kuvvetleri kumandanları mütare-
ke şartlarını tedkik etmektedirler.
Bu şartlar aynı zamanda Fransız hük-
ümetine tevdi edilmiş olup onun
tarafından da tedkik edilmektedir.
Şimdi Pariste bulunan başvekil mu-
avini amiral Darlan bu hususta te-
lefonla haberdar edilmiştir. Bu ma-
lumat haricinde hiçbir haber olma-
yıp salâhiyetler mahfiller cereyan
eden müzakerelerin esası hakkında
tam bir ketumiyet muhafaza etme-
tedirler.

General Dentz İngiltere-
den cevap almadığını
söylüyor

Vichy 10 (A.A.) — Fransız
mahfillerinde beyan olunduğuna
göre, bu akşam saat 18 e kadar ge-
neral Dentz İngilizlerden cevap al-
mamıştır. Siyasî mahfillerdeki kana-
te göre İngilizler her şeyden evvel
Beirutu işgal etmek istiyorlar veya
had da Suriye ihtilâfını hükûmete
sadık kuvvetlerle de Gaulle'cular
arasında halledilmesi icabeden bir
mesele olarak telâkki ediyorlar.
Binaenaleyh İngilizlerin müzake-
reci olarak de Gaulle'culardan ge-
neral Catroux'yu tayin etmek fikrinde
olmaları muhtemeldir ki, bu takdir-
de Fransa sonuna kadar harbe de-
vam edecektir.

İngiltere şartları
bildirdi

Londra 10 (A.A.) — Bugün Ly-
on Fransız radyosu Suriyede ge-
neral Dentz'in mütareke teklifine İn-
gilizlerin cevap vermediklerini söy-
lemiştir. Halbuki mütarekelerin mütare-
ke şartları general Dentz'e der-
hal bildirmiştir.

(Devamı sahife 7 sütun 4 de)

Dikkatler:
Lâubalice ihmalkârlık

Bir değil, beş değil: Bekleme yer-
lerinin birinden taksiye biniyorsu-
nuz. Arabu, yarı yola geldi mi, du-
raklıyor. Neymiş? Benzin bitmiş.
İhtimal yok ortasıdır; tehadır;
hava yağmurludur; ve siz, vapura
yeteceğinizden taksiyi göze almış-
sınızdır.

Her arabanın deposu, litrelerce
benzin alır: öyle ki bu mahrukata
şehirler arası seyahatine kâfi gelir.
Ve taksilerin bu devirde para ka-
zanmadıkları: iddia edilemez.

Böyle bir ihmalkâr lâubalilik
müsamahayla karşılanmamalı. Ne
müşteri, ne de seyrüsefer tarafın-
dan.

Yeni tefrikamız

KONUŞAN MUMYALAR

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

Yavuz Sultan Selim Mısır'da — Yunus paşa Ramses'in heyke-
liyle konuşurken — Nil'in taşıdığı gün — Firavun'un kızına aşık
olan genç — Yavuzu vurmak isteyen fedai — Muhteşem saraylar,
defineler — Bin bir cariye'nin sevdiği bir delikanlı.

Yarın neşre başlıyoruz

Şark cephesindeki harekâta aid ilk resimler: Bir Alman kolunun ileri hareketi

Bize iltica eden Fran- sız gemileri silâhtan tecrid ediliyor

Mürettebat tamamen enterne edildi

Suriyede panik başladı, bazı kimseler aileleriyle
ve muntazam pasaportla Antakya'ya akın ediyor

Ankara 10 (A.A.) — Harber al-
dığımız göre Beirut limanında
bulunan Fransız harp gemilerin-
den on tanesi İskenderun lıma-
nına gelmişlerdir. Bunların ara-
sında 10.000 tonluk bir petrol
nakliye gemisi de mevcuttur.
Bu vapurlar hakkında bittabi
hukuku düvel kaideleri mucibin-
ce lâzım gelen muamele tatbik
edilecektir.

Antakya 10 (A.A.) — Beyrt-
tan kaçarak İskenderun limanına
gelen Fransız harp gemilerinin
sayısı 11 i bulmuştur. Filo ku-
mandanı da gelmiş ve daha bir
kısmın gemilerin İskenderuna

gelmekte olduğu anlaşılmıştır.
Suriyede panik başlamış ve
bazı kimseler aileleriyle ve mun-
tazam pasaportlarla Antakya'ya
akına başlamışlardır.

Ankara 10 (A.A.) — Haber al-
dığımız göre, İskenderun lıma-
nına gelmiş olan 11 Fransız harp
gemisinin başında bulunan filo
kumandanı mahalli hükûmete
müracaat ederek Türkiye lıma-
nına iltica etmiş olduklarını
tasrih etmiştir.

Bunun üzerine gemilerin silâh-
tan tecrid edilmelerine başlan-
mış ve mürettebatı tamamen
enterne edilmiştir.

Japonyada mühim müzakereler

Hükümet âzası ile ordu
ve donanma erkânı müş-
terek bir toplantı yaptı

Tokyo 10 (A.A.) — Hükümet
âzası ile ordu ve donanma erkânı
bugün müşterek bir toplantı yapmış-
lardır. Yomiuri Şimbu gazetesi-
ne göre, bu toplantıda mühim mesele-
ler müzakere edilmiştir.

Tokyo 10 (A.A.) — Japon par-
lamentosunun fevkalâde içtimaa da-
vet edileceği haberleri vardır.

Bir Amerika gazetesi harp istiyor

Nevyork Post, Amerika
Almanya'ya harp ilân
etmelidir diyor

Nevyork 11 (A.A.) — Nevyork
Post gazetesi, yazdığı bir başmaka-
lede Birleşik Amerikanın derhal Al-
manya'ya harp açmasını istiyor ve
diyor ki:

Birleşik Amerika filen harp ha-
lindedir. Harpteyiz, çünkü dünya-
yı zaptetmeğe azmetmiş olan hürri-
yet içinde mevcudiyetimizi bile bir
hakaret telâkki eden Adamin yolu
üzerinde duruyoruz. Millet itibariyle
mukadderatımızın bu harbin netice-
sine bağı olduğunu görüyoruz. Ağ-
tık sulh ile harp arasında, bunlar-
dan birini intihap etmek hakkına
malik değiliz. Kendimiz için masu-
niyet aramayız. Bu harp bizim
harbimizdir. Nazi rejimi düşmanı-
mızdır.

Mademki bu bizim harbimizdir,
harp etmeliyiz. Biz yalnız harp mal-
zemesi verip İngilizlerden kanlarını
dökmelerini istememiz namuslu bir
hareket olmaz.

Sovyetlerle harbeden Alman kuvveti

Cephe'deki kuvvet 3 bin
tayıre ve 3 milyon
erden mürekkep

Moskova, Rumen hassa
alayının birinci taburu-
nun imha edildiğini
bildiriyor

Alman - Fin kuvvetlerinin işgal
ettikleri Salla ile bu kuvvetlerin
taaruz istikametlerini gösterir
harita

Londra 10 (A.A.) — Afi: İngiliz ef-
kârı umumiyesi, Rus cephesindeki va-
ziyeti itidalli bir nişanlılıkla muhake-
me etmektedir. Rusların cephenin bü-
yük bir kısmını azimle müdafaa et-
tikleri ve kuvvel mânevîyelerinin iyi
olduğu müşahede edilmektedir.

Daily Telegraph gazetesinin Mosko-
va muhabiri, Hitlerin ilk hedefinin
Merkezî Rusyayı Baltık ve Karadeniz
kısmlarından kesmek olduğunu ve
bunun en mühim esaslı fikri teşkil
ettiğini yazmaktadır. Bu suretle Uk-
raynadaki hububat, demir ve çelik ve
Kafkasyadaki petrol sahası ayrılmış
olacaktır. Fakat hiç şüphe yok ki Sov-
yet hükûmeti yaziyete tamamlama vakif
olup, icab eden her tedbiri almaktadı-
r.

Aynı gazetenin Stokholm muhabiri-
nin fikrine göre, Alman kuvvetleri, üç
bin tayıre ve üç milyon erden mü-
rekkep olup aynı zamanda güzide
zırhlı fırkaları ihtiva etmektedir. Al-
man tayıreleri cepheye anudane bir
mukavemete tesadüf etmektedirler.

Besarbyadaki
muharebeler

Moskova 10 (A.A.) — Afi: Sovyet
kıtalarının Rumen hassa alayının bir-
inci taburunu topçu ateşle tamamen
imha ettikleri bildirilmektedir. Üçün-
cü taburun da dörtte üçü mahvolmuş
ve mütebakisi est redilmiştir.

BU SABAHKI TELGRAFLAR

Bu sabahki Sovyet tebliği

Bütün cephelerde ehem-
mîyetli bir hâdise olmadı

Moskova 11 (Radyo) — Bu sabah
negredilen Sovyet tebliği: Bütün cep-
heler boyunca ehemmiyetli bir hâdise
cereyan etmemiştir. Muharebeler şid-
detle devam ediyor. Sovyet tayırele-
ri yerde duran düşman tayırelerle
kıtalarına ve nakliye kollarına hücum
eylemişlerdir. Kaybettiklerimiz 6 tayıre
reye mukabil Almanlar 28 tayıre
kaybettiler.

Sovyetler
müdafaa hatla-
rın tamamlıyor

Londra 11 (A.A.) — (B.B.C.) Sov-
yetler müdafaa hatlarının inşasını
tamamlamak üzere bulduklarını
bildiriyorlar. Bu haberin büyük bir
ehemmiyeti vardır. Zira Sovyet as-
kerlerinin istihkâm kıtaatına iş gör-
mek için şimdiki mevzilerinde muka-
vemete bulduklarını gösteriyor.

B. Stalin İngiliz sefirile
tekrar görüştü

Londra 11 (A.A.) — (B.B.C.) B. Sta-
lin İngiliz sefirile bir saatten fazla
görüşmüştür. Mülâkatta B. Molotof da
hazır bulunmuştur.

Sovyetler
çekilirken her
şeyi yakıyorlar

Yalnız hububat,
tamamen imha
edilemedi

Helsinki 11 (A.A.) — Sanomat
gazetesinin muhabiri yazıyor: Sta-
lin'in geri çekilirken her şeyin ya-
kılması hakkındaki emrini Ruslar
Ukrayna'da âzami derecede tatbik
ve kısmen de muvafak oluyorlar.

Ruslar bilhassa, elektrik, havaga-
zı ve su tesisatını kullanmaz bir
hale getirmeğe çalışıyorlar. Bütün
hububat imha edilememiştir. Çünkü
ekinin bir kısmı henüz yeşildir.

Muharebe sahalılarında her şey çok
kanlı muharebelerin cereyan etmiş
olduğunu gösteriyor. Rus askerleri-
nin cesaretini bizzat Alman asker-
leri teyid ediyorlar.

Ukrayna'yı ziyaret eden on ce-
nebi gazeteciden biri olan mezkûr
muhabir, Rus zırhlı otomobillerinin
evsafından Almanların hayrete düş-
tiklerini ilâve etmektedir.

İngilizler Beyruttan 5 mil uzakta

Suriyede askeri harekât
devam ediyor

Londra 11 (A.A.) — B. B. C.:
Suriye hakkında resmi haber yok-
tur. General Dentz, general Vil-
sonun tekliflerine cevap vermediğinden
harekât devam ediyor.

Londra 11 (A.A.) — B. B. C.:
Kıbrıs'tan gelen bir telgrafa göre
Suriyede harekât devam etmektedir.
İngiliz askerleri, Vichy askerlerinin
Beyruttan 5 mil uzakta işgal ettikleri
mevzileri zaptetmişlerdir. İngiliz
tayıreleri, Beirut etrafındaki aske-
ri mevzileri şiddetle bombardıman
etmişlerdir. Vichy'ye aid birçok ge-
milerin Beyruttan süratle uzaklaş-
tıkları görülmüştür.

Suriyenin istik- lâline doğru

General de Gaulle Suriye
mandasını terkediyor

Londra 11 (A.A.) — B. B. C.:
General de Gaulle, general Cat-
roux'ya gönderdiği bir mesajda
kendisini Yakın Şark hür Fransız
kuvvetleri başkumandanlığına ve
kurtarılan Fransız muntakaları idare
şefliğine tayin ettiğini bildirmiştir.
Aynı zamanda general Cartroux'yu
Suriye halkına serbes arzularını iz-
hara vesile olacak icraî ve teşriî
müesseseleri kurmak için yardım et-
meğe memur etmiştir.

General Cartroux 1936 senesi-
de Suriye ile aktedilmiş olan mu-
hedeysi tatbik için bu müessesat
müesseseleriyle derhal temasa geç-
ecektir.

General de Gaulle hür Fransa'nın
1924 senesinde verilmiş olan Suri-
ye mandasını terkettiğini Milletler
Cemiyetine resmen bildirdiğini ilâve
etmiştir.

Habeşliler inti- kam almadılar

Londra 11 (A.A.) — B. B. C.:
Hariciye müsteşarı B. Butler, İtalyan
idaresi tarafından tazyik edilmiş
olan Habeşlilerin, birçok sebepleri
olduğu halde Habeşistanda İtalyan-
lara karşı hiç bir intikam hareketin-
de bulunmadığını Avam kamarasın-
da teyid etmiş ve bugün âciz bir
vaziyette bulunan İtalyanlara karşı
gösterdikleri itidal ve ülüvvücenap-
tan hararetle bahsetmiştir.

— Sendeki talih bende olsa hemen bir piyango bileti alırm!..
— Hangi talih kocacığım?..
— Baksana, telefonu bir açışta istediğin yeri bulabiliyorsun!..

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Harp tebliği

Alman tebliği

Führer'in umumi karargâhı 10 (A. A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği.

Şarttaki harekât ilerlemekte devam etmektedir.

Finlandiya cephesinde Finlandiya kuvvetlerinin ihata hareketlerinden müzaheret gören Aman kitaları, kuvvetli bir surette tahkim edilmiş bulunan Salla şehri gülerce süren şiddetli muharebelerden sonra 8 temmuzda işgal etmişlerdir. Bu bölgede muharebe eden Sovyet fırkası imha edilmiştir.

Şimali Afrıkada, Tobrukta zırlı düşman kuvvetlerinin mevzî hücumları tardedilmiştir.

Alman muharebe tayyareleri 8 ve 9 temmuz günleri Tobruk limanındaki askeri hedeflerle Marsa Matruh'un cenubu şarkisindeki hava meydanını bombardıman etmişlerdir.

Sollum'un şimalinde bir İngiliz muhribine tam isabetle bir bomba düşmüştür.

Ehemmiyetli miktarda Alman muharebe tayyareleri dün gece İsmailiye'nin garbinde ve Süveyş kanalında tayyare hangarlarını ateşe vermişlerdir.

Alman hava kuvvetleri, İngiliz vapurlarına karşı yaptığı mücadeleye devam ederken dün gece New Quay'in şimalinde ceman 21 bin ton haemide 5 ticaret gemisi batırılmışlardır. Bu vapurların himaye altında seyreden bir kafilaye dahil bulunuyordu. Alman tayyareleri, İngilterenin cenubu şarkı ve şark sahilindeki liman tesisatını da müessir surette bombardıman etmişlerdir.

9 temmuz gecesi Berwick'in şimalinde ve Manş sahili açıklarında diğer büyük bir vapur, muharebe tayyarelerimiz tarafından ciddi surette hasara uğratılmıştır. Avcı tayyarelerimiz dün 17 düşman tayyaresi düşürmüştür.

Alman muharebe tayyareleri dün gece, Garbi Akdenizde müteaddit şehirlere bombardıman etmişlerdir. Sivil halk arasında zayıf ehemmiyetlidir. Bielfeld civarındaki Bethel hastanesi yangın bombalarıyla yeniden bombardıman edilmiştir. Bu hücumlar esnasında dâfi bataryalarla avcı tayyareleri 4 bahriye topçusu da 2 muharebe tayyare düşürmüştür.

İtalyan tebliği

İngiliz tayyarelerinin Siraküz'e ve Napoliye taarruzları

Roma 10 (A.A.) — İtalyan orduları umumi karargâhının 400 numaralı tebliği:

Kıbrısta: Tayyare teşekküllerimiz Nikoza üstünü bombardıman etmişler, büyük yangın ve hasarlar ika etmişlerdir.

Kıbrıs sahilleri açıklarında, tayyarelerimiz 5000 tonluk bir gemiyi torpillemişlerdir.

Sicilya kanalında bir sühhiye deniz tayyaresi İngiliz avcılarının taarruzuna uğramıştır.

Sicilyanın cenubunda avcı tayyarelerimiz Hurricane tipinde bir tayyareyi düşürmüştür.

Şimali Afrıkada: Müsellâh arabaların himayesi altındaki bir düşman müfrezesi Sollum cephesinde firara mecbur edilmiştir.

Mihver tayyareleri Tobruktaki müstahkem mevzilerle İlimanda demirli gemileri bombardıman etmişlerdir.

Sidi Barran'ın şarkındaki düşman hava üsleri bombardıman edilmiş ve birçok yangınlar çıkarıldığı gibi, müteaddit İngiliz tayyareleri de tahrir edilmiştir.

Düşman Bingazi ve Trablus şehirleri üzerine akınlar yapmıştır. Trablus hücum eden yedi İngiliz tayyaresinden ikisi hava dâfi bataryaları tarafından, dördü de avcılarımız tarafından düşürülmüştür.

Şarkı Afrıkada: Amhara mntakasında bir mevzide bulunan kitalarımız düşmanın mevzilerimize yaklaşmak için yaptığı teşebbüsü süratle kırmışlardır.

Volsefid mntakasında şiddetli topçu faaliyeti olduğu haber verilmektedir.

Dün öğleden sonra İngiliz tayyareleri açık irtifadın uçarak Siraküz'e taarruz etmişler ve geceleyin de Napoli'ye bir akın yapmışlardır.

Bu akınlardan sivil halktan 14 kişi ölmüş ve 30 kişi yaralanmıştır.

Sovyet tebliği

Moskova 10 (A.A.) — Sovyet İstihbarat bürosu tarafından bu sabah nesredilen tebliği:

Ostrov mntakasında Rus kitaları bütün düşman hücumlarını tardederek Almanlara ağır zayıf verdirmişlerdir.

Polosk mntakasında anudane muharebeler devam etmektedir. Rus kitaları azımkarane mukabil hücumlarında bulunmuşlardır.

Lepel mntakasında cereyan eden harplerde Sovyet kitaları kırk topçuluk bir Alman motörize fırkasını, büyük miktarda nakliye malzemesini ve hususi makineleri tahrir etmişlerdir.

İslanda'nın işgalinin akisleri

Alman gazeteleri makalelerinde bunu harp tahriki addediyorlar

Zurich 10 (A.A.) — Basler Nachrichten'in Berlin muhabiri diyor ki:

İslandanın Amerika tarafından işgali Almanları şaşkırttıktan başka, Almanya'da, endişe ile Amerika demokrasisinin bütün dünyayı bir emri vaki karşısında bırakmağa muktedir olduğunu ilk işaret olarak telâkki edilmiştir.

Resmî mahfilleri hâlâ sükütu muhafaza etmekle beraber, Berlinliler, Amerikanın bu hareketini birinci derece ehemmiyetli bir hâdise olarak addetmektedirler. Alman gazeteleri, B. Roosevelt'e karşı şiddetli hücumlarda bulunmaktadırlar.

«Voelkscher Beobachter» gazetesi İslandanın işgalinin «Büyük Britanyayı, harp malzemesi nakliyatını müdafaa külfetinden hemen tamamilen kurtardığına» işaret ederek, B. Roosevelt'in hareketinin çok küstaçça bir harp tahriki olduğunu söylemektedir. Gazete, B. Roosevelt'in Avrupa devletlerini ilk ateşe açmağa teşvik etmek için elinden geleni yapmakta olduğunu da kaydetmektedir.

Amerikadaki muharebe

Eski Peru Hariciye Naziri Vaşingtona hareket etti

Lima 10 (A.A.) — O. F. I.:

Eski Peru hariciye nazırı Carlos Concha, Peru murahhası sıfatıyla Ekvatorla zühur eden hudud hâdisesi hakkında Amerika hükümetine görüşmek üzere bugün saat 6.30 da tayyare ile Vaşingtona hareket etmiştir.

Per: hariciye naziri ve Birleşik Amerika sefir Amerika, Arjantin ve Brezilya hükümetlerinin müşterek tavassut teklifinde bulduklarını bildiren Vaşington notasını saat 11.40 a kadar almadıklarını beyan etmişlerdir. Bütün gün zarfında şimal hududundan alınan yegâne malumat hududda saat 18 e kadar sükknet hükmü sürdüğünü bildiren tebliğden ibarettir.

Vaşington 10 (A.A.) — B. Sumner Welles'in bildirdiğine göre, Quito ve Lima'daki Amerikan, Arjantin ve Brezilya müessesilerine, Peru ve Equateur hükümetleri nezdinde derhal müşterek bir teşebbüs yaparak her iki hükümetin askerlerini hududdan 15 kilometre geri çekmeleri ve bu sur-tile meydana gelecek açık sahadan her iki devlete ait tayyarelerin de geçirilmemesi için teklifte bulunmaları için talimat verilmiştir.

Ankara'da kahve fiati

Ankara 10 (Telefonla) — Şehrimizde çekilmiş kahvenin fiati 290 kuruş olarak tesbit edilmiştir.

Borisov mntakasında Sovyet kitaları düşmanı ciddi bir hezimeye uğratmışlardır.

Bobruisk mntakasında Sovyet kitaları mevzilerini sağlam bir şekilde muhafaza etmektedirler.

Novograd - Volinsk mntakasında Sovyet kitaları büyük düşman kuvvetlerinin ileri hareketlerini tutmaktadır.

Besarabya mntakasında düşman yaptığı taarruzda kitalarımızın kuvvetli mukavemetle karşılaşmaktadır. Diğer mntakalarda büyük ehemmiyeti haiz bir hareket olmamıştır.

Çarşamba günü öğleden sonra Sovyet tayyareleri tahminen 100 düşman tankı tahrir etmişlerdir.

Tayyarelerimiz geçen gece Ostrov ve Novograd - Volinsk mntakalarında düşman kitalarına karşı taarruzlarına devam etmişlerdir.

Tebliğde, bundan sonra salı gecesi şark cephesinde avcılarımızın himayesi altındaki 88 Yunkers tayyareleriyle Sovyet tayyareleri arasında vuku bulan çetin hava muharebesi hakkında tafsilât verilmektedir. 33 Alman tayyaresi düşürülmüştür. Sovyetler beş tayyare kaybetmişlerdir. Bütün pilotlar sağ ve salımdır.

Macar tebliği

Budapeşte 10 (A.A.) — Macar umumi karargâhının tebliği:

9 temmuz günü seri kitalarımız Ebrucz geçidini delmeğe devam etmişlerdir. Düşmanın ardcıları ile muharebe edilmektedir.

Dünkü harekât Alman ordusu ile müştereken devam etmiştir. Şimdiki kadar 25 bin estr aldık.

İngilterede harpistihsalâtı müzakeresi

Cepheden gelen bir mebus levazım fıkdanıdan şiddetle şikâyet etti

Londra 10 (A.A.) — Bugün Avam kamarasında harp istihsalâtı hakkındaki müzakerelere tekrar başlanmış ve askeri hizmetini yaptığından sekiz aydanberi Meclise gelemini Liberalardan Henserson Stewart, bu mevzuda ategli beyanatta bulunmuştur. Mumalleyh Orta Şarkta harp malzemesi hakkında Parlamento önünde bazı beyanatta bulunmak maksadıyla Londra'ya geldiğini söylemiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

«Dün B. Brabner tarafından, top fıkdanı hakkında yapılan beyanat harfiyen doğrudur. İngiliz, İskoçyalı, İrlandalı ve Gall bir çok insanların kendilerini müdafaa edecek silâhtan mahrum olduklarından dolayı ölüme terke veya nazillerin esiri olmağa mahkûm edilmiş bulduklarını nazarı dikkate almak lâzımdır. Ordunun kurtuluşunu istiyorsak bu beyanata nazarı dikkate almamız, Bu memleketteki amelenin istediği karakteristi insanlar değil, fakat azimli bir idaredir.»

Müteakiben muhafazakârlardan sir Con Wortlaw Miln aşağıdaki beyanatta bulunmuştur.

«Memleket tam randımanla çalışmaktadır. Bu mütemadi karışıklığın sebebi olan bir kaç kişinin vazifeden çıkarılmaları ve hükümetin de amele için çalışmak veya muharebe etmek düsturunu kabul etmesini teklif ederim.»

Diğer taraftan amele partisine mensup Ellis Smith, tayyarelerle İngiliz endüstrisi tarafından istihsal edilen diğer maddelerin kalite itibarıyla dünyada bütün diğer memleketlere faik bulunduğunu ve bunun endüstride hüküm süren tam iş birliği sayesinde elde edilmiş olduğunu söylemiş ve bugün milletin gösterdiği enerji kudret ve azımkarlılığın, mazidekinden çok üstün bulunduğunu kaydetmiştir.

Harbin refah temin ettiği müstemlekeler

Londra 10 (A.A.) — Lordlar kamarasında, harp dolayısıyla müstemlekelerin maruz kaldığı güçlükler hakkında beyanatta bulunan Lordlar kamarası reisi. B. Moynce demiştir ki:

Müstemlekelerin, Britanyanın harp gayretinde bu kadar esaslı bir rol oynamabilmiş olmaları fevkalâde bir hâdisedir.

Harp muhtelif müstemlekelerde başka başka tesir yapmıştır. Bu tesir bazıları için çok mesud olmuştur. Bilhassa Malezya ve Şimali Rodezya'da harp, çok refah temin etmiştir.

Buna mukabil harp Malta ve Kıbrıs için zararlı olmuştur. Baza müstemlekeler deniz aşırı pazarlarını kaybetmek tehlikesine maruz kalmışlar ve İngilterenin bunlara yardım etmesi zaruretli hasıl olmuştur. Garbi Afrika, Şarkı Afrika, Filistin ve Jameka'da yetişen kakao, limon, muz ve sair müstemleke maddeleri satışında bir çok müşkülâtla karşılaşmışlardır. Fakat hükümet bu mahsulleri toptan mübaya'a etmiş veya başka bir şekilde elçilere mali yardımda bulunmuştur.

B. Moynce, şimdiki kadar teberür olarak müstemlekelerden 20 milyon İsterlinden ziyade bir para alındığını söylemiştir.

Diğer taraftan müstemlekelerde, hayat şartları asgari haddin aşağı olanların, imkân olduğu nisbette daha yüksek bir seviyeye çıkarılmasına gayret edilmektedir.

Harpten sonra müstemlekelerde cari olacak yeni iktisadi şartlara uygun olarak plânların hazırlanması için Müstemleke Nezaretinde bir komisyon teşkil edilmiştir.

Londra 10 (A.A.) — Avam kamarasında harp malzemesi imalâtı hakkındaki müzakerelere, reyeye müraacat edilmes talebi yapılmaksızın kapanmıştır.

Moskova radyosunda Türkçe neşriyat

Moskova 10 (A.A.) — Moskova radyosu 25 - 342, 1 - 811 - 1154 ve 1379 dalgalar üzerinden her gün saat 8.30, 19.30, 22.45 te türkçe neşriyat yapmaktadır.

Fransada bir idam kararı

Gournad (Allier departman) 10 (A.A.) — Divanharp şark ordularını erkânı harbiye reisi miralay de Larminatı gıyaben ölüm cezasına mahkûm etmiştir.

Kamçatka Amerikaya verilecek mi?

Moskova 10 (A.A.) — O. F. I.: İstihbarat nezareti muavini Lozovskı, Kamçatkanın Birleşik Amerika'ya terkini hazırlamak üzere bir Rus-Amerikan konferansının toplanacağı hakkındaki saviaları tekzip etmiştir.

Bursanın ekmeğe ihtiyacı

Bir müddet Bursadan civar vilâyetlere hububat ihraç edilmeyecek

Bursa 10 (A.A.) — Valimiz dün de jandarması komutanı ve nafia müdürü ile birlikte su istilâsına uğruyan sahalarla tedüklerde bulunmuştur.

Bu tedüklerinden dönuşlerinde valimiz, Bursanın ekmeğe ihtiyacı tedük etmek üzere toplanan işe heyetinin ihtimaina riayet etmiştir. Bu ihtimada şehrimizin ekmeğe ihtiyacının arızasız olarak temini maksadıyla bir müddet için vilâyetimiz dahilinde istihsal edilen ve elyevm mevcut olan hububatın civar vilâyetlere ihraçının menedilmesine karar vermiştir. Bu kararın alınmasına başlıca âmül son yağmurların harmanların idrakını geciktirmiş olmasıdır. Aynı zamanda bu karar, vilâyetimizde ekmeğe fiatlarının yükselmesine mani olacaktır.

Diğer taraftan Ticaret Vekâletinin son âfeti göz önünde tutarak, vilâyetimizin ekmeğe ihtiyacı karşılamağa için yardıma devam edeceği haberi halkımızı su derece sevindirmiştir.

Futbol müsabakaları

940 - 41 Türkiye birincilik müsabakalarına yarın Ankara'da başlanıyor

Ankara 10 (Telefonla) — 1940-1941 İonu Türkiye birinciliği futbol müsabakalarına 12 temmuz cumartesi günü saat 16 da 19 Mayıs stadında başlanacaktır. Müsabakalara, bu sene Ankara, İstanbul ve İzmirin birincileri Gençlerbirliği, Beşiktaş ve Altay takımları, 1939 - 1940 senesi Türkiye birincisi Eskişehir Demirsport ve bundan iki ay evvel Balıkesir ve Samsunda yapılan grup birinciliklerinde grupların birinciliğini kazanan Kocaeli Gölcük, Kayseri Sümersport ve Trabzon İdmanbirliği olmak üzere yedi takım iştirak edecektir. Müsabakalar, yenilerin müsabaka harici kalması suretille yapılacak ve finali kazanan takım Türkiye futbol birincisi ünvanını kazanacaktır. Kur'a henüz çekilmediğinden hangi takımın hangisi ile karşılaşacağı belli değildir. Kur'a yarın (bugün) Futbol federasyonunda toplanacak olan klüp mümessilleri tarafından çekilecektir.

Şark vilâyetlerinde tedkik seyahati

Gümrük ve İnhisarlar Vekili dün Ankaradan hareket etti

Ankara 10 (A.A.) — Gümrük ve İnhisarlar Vekili Raif Karadeniz refakatinde Gümrük muhafaza genel komutanı ve Vekâlet kalemi mahsus müdürü olduğu halde Şark vilâyetlerinde bir tedkik seyahati yapmak üzere bugün saat 15 de Ankaradan ayrılmıştır. Vekilin Erzurum, Erzincan, Kars ve Ardahan'da gümrük ve inhisarları alâkâdar eden mevzular üzerinde yapacakları bu seyahat bir ay kadar sürecektir.

Kayseride kişilik zeriya

Geçen seneye nazaran fazla ve neşvünemaları normaldir

Kayseri 10 (A.A.) — Vilâyetimiz içinde kişilik zeriya geçen yıla nazaran fazladır ve neşvünemaları normal vaziyettedir. İlkbahar ve yaz zeriya da yüzde beş nisbetinde fazladır. Temmuz başında başlayan ve dört gün devam eden sürekli yağmurlardan mezruat çok istifade etmiş ve elçilerimizin yüzünü güldürmüştür. Haziranın on beşinden itibaren başlamış olan hasat işleri devam etmektedir. Yeni mahsul elde edilmiş olmasına rağmen henüz piyasaya arz edilmemiştir.

Dahiliye Vekili geldi

Dahiliye Vekili B. Faik Özlük bu sabah Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Norveçte karışıklıklar

Oslo sokaklarında şiddetli çarpışmalar oldu

Londra 10 (A.A.) — Stokholm'den Londra'ya gelen haberlere göre, Oslo sokaklarında şiddetli çarpışmalar olmuştur. Bu hâdiselerin sebebi, Abraham Lincolnün heykeli önünde büyük bir kalabâhın tezahüratı bulunmak üzere toplanmış olmasıdır. Quisling hükümetinin muhafızları halkı dağıtmak istemiş, fakat halk mukabele etmiştir. Zabıta takviye kitaları istemek mecburiyetinde kalmış ve birçok kişi tevkif edilmiştir.

B. Stalin İngiliz büyük elçisini kabul etti

Moskova 10 (A.A.) — B. Stalin bugün İngiliz büyük elçisi B. Crippsi kabul etmiştir. Bir saatten fazla süren bu mülâkatta hariciye komiseri B. Molotov da hazır bulunmuştur.

Hava akınları

İngiliz tayyareleri Alman sanayi mntakalarına ve Napoliye hücum etti

Londra 10 (A.A.) — Hava nezaretinin tebliği:

Maden ve kömür bakımından zengin bir sanayi mntakasında kâin bulunan Alman hudut şehri Aix la Chapelle çarşamba-perşembe gecesi bombardıman tayyarelerimiz tarafından şiddetle bombardıman edilmiştir. Hava güzel olduğu cihetle fabrikalara yapılan hasarlar açıkça görülebiliyordu. Diğer büyük bir hava filosu da Osnabruckta münakale hatları ile sanayi müesseselerine hücum etmiştir.

Daha hafif kuvvetler de Munsterle Bielfelddeki hedefleri ve Ostendeki dokları bombardıman etmişlerdir.

Tayyarelerimizden dördü kayıptır. 30 haziran 1 temmuz bağhyan gece esnasında yapılan harekâta kaybolduğu bildirilen tayyarelerden birinin mürettebatı denizde bulunarak kurtarılmışlardır. Bunlar şimdi İngilterede sağ ve salim olarak bulunmaktadırlar.

Kıbrıs önünde bir gemiye bombalar atıldı

Lefkoşa 10 (A.A.) — Çarşamba günü öğleden sonra iki tayyare Kıbrıs sahili açıklarındaki bir gemiye hücum etmişlerdir. Birkaç bomba atılmışsa da gemiye isabet etmemiştir.

Aynı sahil açıklarında yine bu gemiye salı sabahı da bir hücum yapılmıştır. Bombalar vapurun pek yakınlara düşmüştür. Hasar ve telefat olmamış ve gemi kaçmağa muvaffak olmuştur.

İngiliz tayyare zaiyatı

Berlin 10 (A.A.) — En son alman haberlere göre, bugün İngiliz hava kuvvetlerinin Fransanın Manche sahiline yaptıkları akın teşebbüslerindeki zayıfları 25 tayyareyi bulmuştur. Spitfire tipinde 19 avcı ve Bristol - Blenheim tipinde de bir savaşa tayyaresi Alman avcılarının tarafından ve iki Spitfire ile iki Bristol - Blenheim ve dört motörli bir savaşa tayyaresi de Alman hava dâfi topçuları tarafından düşürülmüştür.

Alman zayıfları evvelce de bildirildiği üzere iki tayyareden ibarettir.

Düşürülen Alman tayyareleri

Londra 10 (A.A.) — Hava Nezareti İstihbarat bürosunun bildirdiğine göre, bugün Şimali Fransa üzerinde cereya neden hava muharebelerinde 13 düşman av tayyaresi İngiliz avcılar tarafından düşürülmüştür.

Evvelce kayıp bildirilen bir İngiliz av tayyaresi sonradan dönmüştür. Diğer bir tayyarenin pilotu da kurtulmuştur. Binaenaleyh İngiliz zayıfları 9 av tayyaresinden ibarettir ve pilotlardan biri de kurtulmuştur.

Londra 10 (A.A.) — 7/8 temmuz gecesi İngiltere üzerine yapılan akınlarda bir altıncı Alman bombardıman tayyaresinin düşürülmüş olduğu şimdiki sabit olmuştur. Bu tayyarenin mürettebatı denizde görülerek kurtarılmıştır.

Napoliye taarruz

Londra 10 (A.A.) — Haber alındığına göre, 9 temmuz gecesi İngiliz hava kuvvetleri Napoliye taarruz etmişlerdir. Fakat bu taarruz hakkında henüz tafsilât mevcut değildir.

ALi ile VELi

Alilleştirilen incirler

Ali — Nefis incir...
Veli — Tatsız...
— Cidden öyle... Ağza alınır şey değil... Şekline kapıldım: Bak, alt tarafı çatlamış ballanmış da... Ah, sahi, söylüyorlardı, aklıma geldi: İncirler, mevsiminden evvel olmuş görürsün diye, diplerine azıcık zeytinyağı sürüyorlarmış. Sabahın güneşinde meyvalar çatlıyor, patlıyor; böyle bir hal almıyormuş... Tıpkı muzları olgun göstermek için fırınladıkları gibiydi...

— Nebatların huyuna, suyunu müz etmekte madem bu kadar mahir meyvacılarımız var; niçin, cinslerini ıslah için gayret sarfetmiyorlar da; tutuyorlar turfandan para kazanacakları diye böyle hile yoluna sapıp cinsi ve lezzeti bozuyorlar?... İnsanı alileştirmenin kanunda cezası var; mahalleri bu hale sokanların da hakkında takibat yapılmalı... Onlar ki, aynı parayı, pekâlâ, çok mükâmil bir meyva cinsinden de kazanabilirler...
Aliveli

Almanların tabiyesi

Sovyet ordusunu Stalin hattında muharebeyi kabule mecbur etmiş

Roma 10 (A.A.) — (O. F. I.): Corriere Della Sera gazetesi dün neşrettiği bir yazıda, Stalin hattının pek kuvvetli olup 30 kilometre derinliğe malik olduğunu ve Rus başkumandanlığının son haftalar zarfında tabyala arasında başka müdafaa tesisatı inşa ettirdiğini haber verdikten sonra, 1914 - 18 muharebesine iştirak eden bir Alman zabitanın raporunu neşretmektedir. Bu zabıt, Alman erkânı harbiyesine verdiği raporda Stalin hattını müdafaa eden Rus kitalarının fevkalâde cesur, iyi talim görmüş ve hazırlanmış mükemmel silâhlı güzide kitalardan mürekkep bulunduğunu kaydetmektedir.

Gazetenin fikrine göre Alman başkumandanlığı, Alman ordusunu ilerlerinden çok uzaklara gitmeğe icbar edecek şekilde Rusları çekilmeğe mecbur ettirence Stalin hattında muharebeyi kabul etmelerini tercih etmektedir. Çünkü Rus ordusu geniş kâhde takdirde mevcudiyetini tam olarak muhafaza edecek ve dahilde Almanlara hücum edecektir.

Gorizia kruvörü batmamış

Roma 10 (A.A.) — O. F. I.: İtalyan bahriye nezareti Gorizia kruvörünün kaybedildiği hakkındaki haberi tekzip etmektedir. Başka gemilerle bir arada bulunan bu kruvör bir İngiliz denizaltısının hücumuna uğramışsa da yaptığı seri manevra sayesinde torpillemekten kurtulmuştur.

İsviçrede bir marşandiz gari yanıyor

Berne 10 (A.A.) — Neuchatel marşandiz garının hangarlarından birinde yangın çıkmıştır. Yangının sebebi şimdiki kadar anlaşılamamıştır. Yangın henüz söndürülmüştür. Şimdiki kadar iki kişinin öldüğü anlaşılmıştır.

Ne demeli?

«Metalib» ve «mutalebat»... «Hangisi doğru?» diye Ulus gazetesinde bir yazı yazılmış. Karilerimizden B. Z. Koçana da bu hususta bizim fikrimizi soruyor.

«Metalib» zaten emildir. Onun için ikinci defa emilen demek doğru değil. «Mutalebe» nin cemi olarak «mutalebat» her ne kadar daha doğruduysa da «metalib» ve «mutalebat» dememeli;

«Talebler» demeli!

AKŞAMDAN AKŞAMA

Gaye meselesi

— Of, of.
— Ne o?
— Canım sıkılıyor... Ah şu para... Gözü kör olsun... Para olsa... O zaman yapacağımı ben bilirim...
— Ne yapardın bakayım?...
— Esrarlı esrarlı bir gülümseyiş:
— Olsun da gör...
— Acaba kaç kişi böyle dememiş?...
— Ve vaktiyle böyle diyenler arasında da acaba kaç kişi meramına nail olmamış... Fakat olduktan sonra ne yapmışlar dersiniz?

Mektepte Fransız klâsiklerinden bir parça ezberlemiştik.
Cihangirlik heveslisi, muhabibine der ki:

— Nübi kumlarını geçeceğiz; Mısır, Arabistanı fethedeceğiz; şu koca yarım küreyi nizamlarımız altına alacağız...

— Pek âla, haşmetmeab! — diye muhabib sorar. — Avdette ne yapmak niyetindesiniz?

— Ah işte o zaman, aziz dostum, seninle karşı karşıya geçerek kahkahalar atacağız...

Akıllı ve basiretli adam, cevap verir:

— Muvafık amma, devletim, bütün bu seferleri yapmaksızın gülmekten bizi meneden kim?

Eğer bu ikinci cihan harbini cemiyetin zarar' bir «Yeni rejim doğurma krizi» saymasak, müstehzi müstehzi, zamane siyasilerine de muhabibin sözlerini tekrarlardık. Amma onun gibi diyemiyoruz. Zira, muharebe edenlerden hangisi galebe çalsa, istihlal ve tevzi vasıtalarının hali harzıdaki inkişafına uymayan 1918 - 1939 yılları çerçevelerini kendi mezheb ve mesrebine göre, fakat daha geniş, daha yirminci asırvarı bir şekle sokacak. Bu harp iktisat civcivinin siyaset yumurtasını kırmasını ifade ediyor. Onun için, şu veya bu lidere:

— A devletim! Niçin bu harbi çıkardın?... Bütün bu seferleri yapmadan evvel de gülemez, eğlene-mez miydin? — demeğe dil varmıyor.

Onu mukadderatın görünmez mi-hanlığı sevketmiştir.

Evet, siyasi liderlere böyle dene-mek. Fakat memleketimizde fakirlik, orta hallilik seviyesinden zenginlik zirvesine yükselmek saadetine ulaşanlara aynı itapta bulunursak yerden göke kadar haklı çıkarız.

Kışın kaloriferli apartmanların birinde, yahı çalgılı eğlence yerinde, avaz avaz esiyorlar.

— Off... Ne yapalım...
Yazın da sayfiyelerden birinde aynı vaziyet...

Neticede
— Bir poker çevirsek mi?...
Ve aralarında, kadını erkeldi itibar edenler çok oluyor:

— Meğalesizlik pek fena... Ne yapsak acaba?...
— Off... Ne yapalım...

Yazın da sayfiyelerden birinde aynı vaziyet...

Neticede
— Bir poker çevirsek mi?...
Ve aralarında, kadını erkeldi itibar edenler çok oluyor:

— Meğalesizlik pek fena... Ne yapsak acaba?...
— Off... Ne yapalım...

Tıpkı, Nübi çöllerini, Mısır, Arabistanı fethettikten sonra, memleketine dönen ve ancak eskiden yapıldığını tekrarlayabilen cihangirin vaziyeti!

Planlar, ticarethaneler, fabrikalar, müteahhitlikler, hülâsa işini muvaffakiyetli yürütmekler... Sonra, «Ah, şu para... Gözü kör olsun... Para olsa... Yapacağımı ben bilirim!» diyenlerin hali... Hattâ belki de daha beteri... Zira onlar da «Param olsa neler yaparım!» ümidi var...

Öbürleri ise, gayesizlik, bilgisizlik içinde... Baudelaire'in dediği gibi:
Can sıkıntısından, bir esneyişte dünyayı yutacaklar...

(Va - Nü)

ŞEHİR HABERLERİ

Francala tevzii

Şehrin muhtelif yerlerinden tevzi mahalleri açıldı

Belediye Sıhhat müdürlüğü, şehrimizde francala yemek mecburiyetinde bulunan bir ve beş yaşları arasındaki çocukların miktarını kırk bin olarak tespit etmiştir. Bu çocuklardan her birinin yaş ve bünyelerinin hissettirdiği miktarlarda ve umumiyetle 125 ile 250 gram arasında francala yemeleri lâzım gelmektedir. Bu iş için günde 100 çuval francala ununa ihtiyaç vardır.

Belediye Sıhhat müdürlüğü vaziyeti Belediye reisliğine bildirmiş ve mevzu bahis 100 çuval francala ununun teminini istemiştir. Belediye, vaziyeti esbabı mucibell bir raporla Toprak mahsulleri ofisine ve Ticaret Vekâletine arzedecektir.

Diğer taraftan Belediye, francala tevziatının birçok şikâyetlere sebep olduğunu nazarı itibara alarak, tevzi-ati yeni baştan ve daha geniş şekilde teşkilâtlandırmıştır. Evvelce pek az olan francala tevzi mahalleri çoğaltılmıştır.

Beyoğlu kazası dahilinde Taksim, Osmanbey ve Yenikapıda, Eminönü kazası dahilinde Sirkeci, Beyazıt, Balıkpazarı ve Tahtakalede, Fatih kazası dahilinde Bakırköy, Eyüp, Lâleli ve Şehrinin yeniden francala tevzi şubeleri açılmıştır.

Noksan ekmekler

Dün Beşiktaş muntakasında yapılan kontrolde bir fırında kırk, diğer bir fırında da yüz altmış beş ekmeğin tartısı noksan olduğu görülmüş, ekme-kler müsadere edilmiş, ayrıca haklarında ceza zabıtları tanzim olunmuştur.

Bakkal Yanı de menba sularına cinsini gösterir etiket koymadığından cezalandırılmıştır.

Azgın manda

Mezbahadan kaçan manda kurşunla öldürüldü

Kasap Hüseyin isminde birine ait olup dün kesilmek üzere mezbahaya getirilmiş bulunan bir manda, kesim yerinden, bağli bulunduğu ipi koparak kaçmış, sokakta süratle ilerlemekte iken, Recep isminde birine ait bir beygire boynuzlarla vurup öldürmüş, etrafa saldıranak gitmekte olduğu sırada, zabta memurları tarafından atılan kurşunlarla itilâf edilmiştir.

Cihangir otobüsleri

Cihangir semtinde oturan halktan bazıları, Belediyeye, bu hatlarda çalışan otobüsler hakkında yeniden şikâyetlerde bulunmuşlardır. Edirnekapi - Cihangir hattında çalışan otobüslerin bir kısmı bilhassa yağmurlu havalarda Cihangir semtine hiç uğramamakta ve Edirnekapıdan getirdiği yolcuları Taksimde indirirken sonra buradan otobüsü doldurarak derhal Edirnekapiya hareket etmektedir. Belediye Seyrüsefer idaresi, bu şikâyetleri nazarı itibara alarak tahkikata girişmiş ve bu suretle hareket eden otobüslere cezalar kesmiştir. Tahkikata devam edilmektedir.

İzmirde fena karpuz satmak yasak

İzmirden bildiriliyor:
Muhtelif yerlerden İzmir'e getirilen karpuzların iyileri diğer şehirlere ve bilhassa İstanbul'a sevk edilmektedir. İzmirde satışa çıkarılan karpuzların ekserisi ham ve bozuk olduğunu anlayan Belediye, bu kabil karpuz satışının menedilmesini kararlaştırmıştır. Badema İzmir vagonlarla getirilecek karpuzlar sıkı bir kontrolden geçirilecek, gerek istasyonlarda ve gerek dükkân ve sergilerde tesadüf oluncak ham ve bozuk karpuzlar imha edilecektir.

Kahve tevzii hakkında

Vali, ihtiyaç maddelerinden olmayan kahve hakkındaki bu kadar titizliğin fazla olduğunu söylüyor

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar, kahve tevziatı hakkında, halk tarafından yapılan muhtelif şikâyetlere dair dün bir muharririmize şu izahatı vermiştir:
«Kahve tevziatının birkaç gündenberi mütemediyen üzerinde durulan bir mevzu halini aldığımı, gördüğüm için sizlere bu mesele hakkında izahat vermek ihtiyacını hissettim. Evvelâ kahvenin memleket içerisinde yer tutan ana maddelerden olmadığını kabul etmek lâzımdır.

Biliyor sunuz ki sayın Ticaret Vekilimizin bütçe müzakereleri esnasında Büyük Millet Meclisi huzurunda söyledikleri gibi memleketimizin şu buhranlı senelerde dahi eti, şekeri, ekmeği her vatan-daşı tatmin edecek nisbette bol olarak mevcuttur. Bu itibarla vatanımızda vesika usulüne müracaate lüzum görülmemektedir.

Kahvenin memleket içerisinde yer tutan ana maddelerden biri olmadığını sözlerimin başında işaret etmişim — işe çerçevesi içinde tedkik edilmesi varid olmayacak olan — bu maddenin tevzii hakkında haklı, haksız, ileri, geri yürütülen mütalâalar hakkında kanaatimizi belirtmek içindir. Şimdi tevziat hakkında belli, başlı söylenen şeyleri gözden geçirelim. Deniyor ki, bazı semtlerde henüz tevziat başlamamıştır; Bakırköyünde 250 gram yerine 100 gram kahve verilmiştir; Adalarda yalnız 50 eve tevziat yapılmıştır; Balat, Yeşilköy, Cihangirde evlere henüz fişler dağıtılmamıştır.

Bütün bu iddialara mukni bir cevap teşkil edecek bir keyfiyeti

KÜÇÜK HABERLER

★ Dün Eminönü muntakasında zabıtaca yapılan kontrolde 16 dükkân temizliğe riayet etmediğinden, 11 seyar esnaf caddeleri işgal ettiğinden, dört esna sıhhl muayenesini yaptırmadığından, bir inşaat ustası ruhsat almadan inşaat yaptığından, dört kişiyi yitiren tramvaylara inip bindiğinden; Üsküdar muntakasında üç dükkancı Belediye zabıtası talimatına riayet etmediğinden cezaya çarptırılmış, ayrıca on bir muhtelif gıda numuneleri alınarak tahlil için kimyahaneye gönderilmiştir.

★ Fatih'te Serezli sokağında oturan Halim isminde bir çocuk, armut ağacına çıktığı sırada müvazenesini kaybederek düşmüş, ehemmiyetli surette yaralandığından, polis tarafından Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

★ Cibalide oturan Yaşar isminde biri, dün evinin kiremitlerini aktarmakta iken, başı dönmüş, bu suretle düşerek yaralanmıştır. Polis, yaralıyı Cerrahpaşa hastanesine yatırmıştır.

★ Kasımpaşada Hacıhusrev mahallesinde oturan ve Kantarcılarda bir demirel dükkânında çalışan Esref, dün bir kaynak işle meşgul olduğu sırada, her nasılsa yüzünün muhtelif yerlerinden ehemmiyetli surette yaralanmıştır.

söylemekle iktifa edeceğim. İstanbul'da bu ilk tevziatta 557 çuval kahve dağıtılmıştır. Diğer kahveleri de peyderpey alacağız. Bakırköy, 150 şer gram eksik tevziat yaparak elindeki kahveyi mahallî vaziyete nazaran seyyanen taksim etmek istemiştir. Diğer kahveler geldiği zaman bu vatan-daşların eksik aldıkları kahveler tamamlanacaktır.

Evlerine tevziat yapılan vatan-daşların vaziyetine gelince, sözlerime başlarken kahvenin memleket içerisinde yer tutan ana maddelerden biri olmadığını ve hükümetimizin işe maddelerine dahi vesika koymağa ihtiyaç hissetmediğini tebarüz ettirmekle kahve tevziatının vesika usulündeki ölçü ve görüşle muhakeme edilmesinin katiyen doğru olmadığını hatırlatmak isterim. Biz fişlerle ve aile başına 250 şer gramla İstanbul'a verilen kahvenin piyasada gizlenmesine mani olacak ve bize verilen kahvenin halkın eline geçmesini mümkün kılacak bir tedbiri kullanmış oluyoruz.

Eksik ve mahlût kahve vakaları mevcudsa halkın beledi mevzuat dahilinde, buna cesaret edenleri, aid olduğu makamlar nezdinde şikâyetle her zaman hakkı vardır. Bizde malûmat mevcud olmadığına nazaran mahlût ve eksik kahve şayialarının da mübalâgalandırılmış olduğuna hükmetmek icab eder.

Bu itibarla mükeyyifattan adedilebilecek ve ihtiyaç maddelerinden olmayan kahve için bu kadar titizliğe ve sarfedilen tenkid gayretlerine yazık olduğunu söylemekliğime müsaade ediniz.»

Tüylü deri ihracı yasağı

Bazı ihracatçıların yolsuz bir hareketi haber alındı

Tüylü derilerin bir ağıstostan sonra ihracı hükümet tarafından verilen bir kararla menedilmekte olduğundan, bu tarihten sonra uzunluğu 5 - 6 santimlî geçen yapağılı derilerin harice satışına müsaade edilmeyecektir.

Kararname nesredilmeden evvel bu nevi derilerden ihracat için mühim miktarda toplıyan bazı ihracatçıların malları harice çıkarmak için yeni bir kurnazlığa baş vurdukları ve bu suretle yolsuz bir hareketle kararname hükümlerini bertaraf etmeğe çalıştıkları görülmektedir.

Bu ihracatçıların ellerinde bulunan yüz binlerce liralık yapağılı deriyi Avrupalı muhtelif memleketlerinde muhayyil isimlere satılmış gibi göstererek, ihracat için gümrüğe müracaat etmekte idirler. Gümrükten müsaadeyi alan tacirler, bu malları mavnalara kadar yükletip birkaç gün beklettikten sonra, götüreceği vapur ve diğer vesait olmadıği bahanesiyle, yeniden gümrüğe müracaat ederek malları gümrük depolarına yerleştirmektedir.

Bu suretle mallar, kararname ahkâmının meriyete girmesinden önce satış yapılmış gibi gösterilerek, ağıstostan sonraki aylar için de ihracata müheyya bir halde bulundurulmaktadır.

Bu kurnazca hareket sayesinde gümrük depolarına mühim miktarda tüylü deri balyeleri yığılmış bulunmaktadır.

Yapağılı ihracatı memnu olduğu için bu nevi yapağılı derilere hariçten mühim talepler olmaktadır. Bütün dünyada en ziyade aranan yapağılı deriler bu nevi kaçakçılık suretileri harice akıp gitmesinin önüne geçmek için alâkadar makamlara bazı ihbarlar yapılmıştır.

İkmal kursları

Lise müdürleri dün toplanarak bir liste hazırladılar

İstanbul liseleri müdürleri dün öğleden sonra İstanbul kız lisesinde bir ictima akdetmişlerdir. İcittama Maarif müdürü B. Tevfik Kut riyaset etmiştir. Toplantıda 16 temmuzda faaliyet geçecek olan ikmal kursları hazırlıkları mevzu bahis edilmiştir.

Her mektep müdürü kendi mektebinde ikmale kalan talebelerin miktarlarıyla açılması lâzım gelen (ikmal kursları) hakkında izahat vermiştir.

Toplantı sonunda şehrimiz liselerinde açılacak olan ikmal kurslarının miktar ve yerleri bir liste halinde tespit olunarak Maarif Vekâletine gönderilmiştir. Vekâlet birkaç güne kadar listeyi tedkik ve tasdik ederek şehrimizde iade edecektir. 16 temmuzda açılacak olan kurslara ait hazırlıklar tamamlanmak üzeredir.

Bozuk yiyecekler

Haziran ayı içinde, Belediye müfettişleri tarafından muhtelif gıda maddelerinden alınan numunelerin tahlil raporları Belediye kimyahanesinde Belediyeye iade edilmiştir.

Bu raporlara nazaran 25 salam, sucuk ve diğer etli maddeler numunesinden 3, 23 menba suyu numunesinden 12, 128 sütü maddeler numunesinden 7, 14 francalalık un numunesinden 2, 204 ekmeç numunesinden 20, 9 francaladan 2, 73 tatlı maddesinden 23, 66 peynir numunesinden 11, 99 yağı maddeler numunesinden 7, 38 sabun numunesinden 4 tanesinin bozuk olduğu anlaşılmaktadır.

Hariçten satın alınan şekerler

Ticaret ofisi tarafından hariçten satın alınan 5000 ton şekerin, Şeker şirketine devrine başlanmıştır. Devir muamelesi yarın bitecek ve şekerler pazartesi günü İstanbul'a getirilecektir. Şirket bunlardan bir kısmını satışa arzedecektir.

Makine yağları

İstanbulda bulunan makine yağlarından mühim bir kısmını spekülâ-törlerin toplayıp stok yapması üzerine taksidde çalışan soforler yağ tedarikinde müşkülât çekmeğe başlamışlardır.

Petrol ofisi mevcud olan yağların da muhtekirler tarafından saklanmaması için, şehirdaki mevcudu tespit ederek mühürlemiştir. Bu sebeple hâlen mevcud olan yağlardan da istifade edilememektedir.

Taksi sahipleri bu vaziyetin önüne geçilmesi için alâkadar makamlara müracaatlerde bulunmuşlar ve mevcudların bir an evvel tesbiti ile tevzi-ati istemişlerdir.

Öğrendiğimize göre, bazı taksi sahipleri de makine yağı yerine sabunluk kötü zeytinyağlarından kullanmağa başlamışlardır. Bu nevi yağlar biraz daha pahalı olmakla beraber ihtiyacı bir derece karşılanmaktadır.

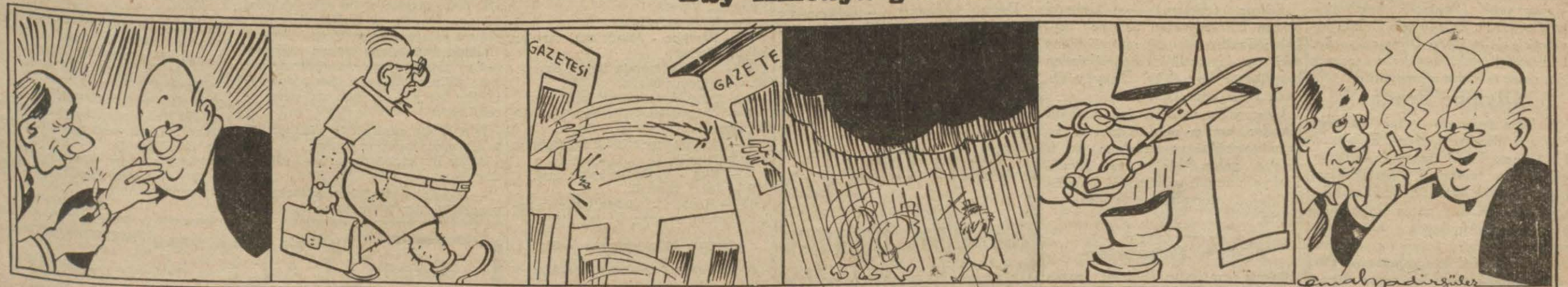
Kanlı ağız kavgası

Nazım Karakaş isminde biri, evvelki gece, Vefa caddesinden geçmekte iken, ötedenberi araları açık bulunan Bilâl ile karşılaşmış, derhal bir ağız kavgasına tutuşmuşlardır.

Bu kavgaya kısa bir zamanda büyümüş, Bilâl, yanında bulunan bıçağını çekerek Nazım Karakaşın üzerine atılmış, müteaddit yerlerinden yaralanmıştır.

İşe el koyan polis, yaralıyı Cerrahpaşa hastanesine yatırmış, canlı Bilâl yakalanarak Adliyeye verilmiştir.

Bay Amcaya göre ...

— Bu yaz başında ortaya bir teklif atılmıştı: bay Amca...

... «Erkekler ceketi atınsınlar, kısa pantolonla gezsinler!» deniyordu...

... Bu teklif gazetelerde belki bir münakaşa mevzuu olacak ve belki de kabul edilecekti...

... Amma havalar göz açtırma-
dı, teklif suya düştü!..

... Eğer böyle olmasaydı elbise masraflarından yarı yarıya kârımız olacaktı!..

B. A. — Zannetmem, çünkü erkeklerin kısa pantolonlarına mukabil sayfiye kadınları uzun pantolon modasına kapıldılar!..

Bir sultan kendisine zevce arıyor ve bulamıyor

Dorothy Lamour' da evli olduğuna bildirerek Olympe Bradna'yı tavsiye ediyor, Sultan derhal yeni sevgilisinin resimlerini toplamaya başlıyor

Vapur yolda muhtelif iskelelere uğruyor ve her uğradığı iskelede Sultanın namına gelmiş bir çok mektuplar, gazeteler buluyordu. Sultan daha bunlara elini sürmeden içinde neler yazıldığı kulaktan kulağa duyuluyordu!

Vapur Honolulu'ya geldiği zaman Sultana bir telgraf bulunduğu haber alındı. Herkes merak kapladı. Acaba telgraf kimden geliyordu?... Mabeyinciler telâs ve endişe içinde telgrafi aldılar; fakat göz gezdirince endişeleri zail oldu. Telgrafın altında Dorothy Lamour imzası vardı. Artistin telgrafi şöyle yazılmıştı:

«Teessüf Stop nisandanberi evliyim Stop maamafih yine gelin Stop size bir zevce var Stop henüz evlenmemiştir Stop adı Olympe Bradna'dır Stop.»

Dorothy Lamour

Sultanın kâtipi aradaki lüzumsuz kelimeleri çıkararak ve bir parça edibane bir şekil verecek telgrafi şu usule yazdı:

«Geçen nisanında, sizi tanımadan evvel evlendiğime çok müteessirim. Fakat siz yine Hollivuta geliniz. Burada sizin için çok mükemmel zevce olacak bir genç kız vardır. Adı Olympe Bradna'dır. Bana bahsettiğiniz şereftan mağrur, teklifinizi kabul edemediğimden dolayı müteessirim.»

Dorothy Lamour

Yeni sevgili

Sultan telgrafi okuyunca Dorothy derhal sevimli, fakat lüzumsuz bir hatıra sırasına geçti. Sultan kâtipini çağırarak, duvarları kaplayan Dorothy'nin boy boy resimlerini göstererek: — Bunları kaldırınız. Bu kadar gündü bu çehreyi görmekten bıktım... dedi.

Sultan Olympe Bradna ismini bir kaç defa tekrarladı ve yeni mâsu-kasını düşünmeğe başladı. Bir müddet sonra kâtipini çağırarak sordu: — Nişanlım olan bu Olympe Bradna nasıl şeydir?

Kâtip sarardı, verecek cevap bulamadı. Şimdiye kadar bu ismi hiç işitmemişti... Bereket versin vapur Honolulu'da daha iki saat kalacaktır. Bu müddet zarfında istenilen malûmatı toplayabilirdi. Sultanın izin alarak karaya çıktı, kütüphaneleri, sinema salonlarını, film sanatçıların resimleri satılan yerleri gezmeğe başladı. Kâtip her girdiği yerde Olympe Bradna'nın resmini soruyor ve ne kadar bulursa, fiatine bakmadan, hemen satın alıyordu.

Genç artistin resimlerinin para ettiği şehirde derhal duyuldu, herkes bu resimler: bularak yüksek fiatle satmak derdine düştü.

Resim borsası

Vapurun hareketine bir çeyrek kala şehirde adetâ bir resim borsası teessüs etmişti. Olympe Bradna'nın resimleri bir dolar beş sente satın alınıyor, bir buçuk dolara satılıyorydular...

Genç bir kız bir çok resim topladı ve koynu, koltuğu Olympe Bradna'lar dolu olarak rihuma koştı. Fakat tamam bu sırada vapur iskelesini almış, rihumdan ayrılmıştı. Genç kız, artık hiç bir işe yarayacak olan bu resimlere bakarak ne yapacağını şaşırıldı. Sonra hiddetle bunları denize attı, arkasından kendisi de suya atıldı. Etraftan yetişenler kızı kurtardılar, fakat limanın içi, Olympe Bradna'larla doldu. Kimisinde artist tenis oynuyor, kimisinde balık avlıyor, bir kısmında kız sporları yapıyorlardı...

Sultana gelince, vapur hareket eder etmez kamarasına çekildi, yeni mâşukasını tedkik etmeğe başladı... Vapur artık Amerika sahillerine yaklaşıyordu. Bunun için Sultan kıyafetine daha ziyade itina ediyordu. Kravat, gömlek, ayakkabı seçmek için uzun müddet uğraşıyordu.

Olympe Bradna

Johore sultanın yeni sevgilisi Olympe Bradna aslen Fransızdı. Fakat pek küçük yaşta Amerikaya gittiğinden tamamen Amerikalılaşmıştı. Olympe daha 18 aylıkken sahneye çıkmıştı. Bir parça büyüdüğü zaman müzikhollarda numaralar yapmağa başladı. Bu numaraları bir kaç köpeklî birlikte yapıyordu. Paris'te yaptığı numaraları gören Amerikalı bir simsar kızın ailesine şu teklifte bulundu:

«Kızımın zengin olmasını ister-seniz bara tevdi ediniz. 18 yaşına

Olympe Bradna

gelinceye kadar onu ben idare edeceğim. Ahlak hususunda çok müteassımsın, bundan endişe etmeyiniz. Diğer birçok küçük artistleri ben yetiştirdim. 18 yaşına geldikleri zaman hepsi milyoner oldular.

Simsar yalan söylemiyordu. Hakikaten birçok artisti o yetiştirmişti. Kızın ailesi küçük artisti simsara tevdi ettiler. Olympe iki sene Newyorkta French Casino'da dansetti. Bu sırada bir sinema müdürü kızın dansını, halini beğendi, film çevirmek için bir mukavele yapmak istedi.

Amerikada 18 yaşına gelmemiş kızları ahlaksızlığa sevkedenlere karşı çok ağır cezalar vardır. Buna rağmen simsar tereddüt ediyordu. Olympe için hakiki bir baba olacağını vadedmişti. Nihayet verilen teminat üzerine mukavele yapıldı, Olympe Hollivut'a hareket etti. Anlaşmaya göre küçük artist aşk sahnelerinde bulunmayacak, öpüşmeyecek, hasılı 18 yaşına kadar çok sıkı nezaret altında bulundurulacaktır.

Olympe stüdyoda

Amerikada bir iş yarım görülmez. Film şirketi giriştiği teşhühdere riayet edecektir. Fakat şirket bu vaziyetten istifade etmeği düşündü ve mukavelenin: bu maddelerini nesretmek suretiler herkesin alâkasını çekti. Amerikadaki ahlak cemiyetleri derhal genç artistle alâkadar oldular, onu sıkı bir nezaret altında bulundurmağa karar verdiler. Bu cemiyetlerin ve cemiyetlerin yan resmî memurların büyük nüfuzu vardır. Bunlar gece gündüz Olympe'in ne yaptığını kontrol ediyorlardı. Olympe bu kontrolden şikâyet etmiyordu.

İşte Dorothy Lamour'un, Johore sultanına tavsiye ettiği müstakbel zevce böyle genç ve ahlâklî, bir kızıdır.

(Sultanın Hollivutun en namuslu kızı ile telâkisi yarınki nüşamızda.)

Trakya umumî müfettiş vekâleti

Edirne (Akşam) — General Kâzım Dirğin vefatı üzerine açık kalan Trakya umumî müfettişliğine eski ve kıymetli idarecilerimizden başmüsavir bay Sabri Öney vekâletlen tayin edilmiştir.

Uzun yıllar valiliklerde, mahalli idareler umum müdürlüğünde ve başmüsavirlikte vazife almış ve 6 sene yakın bir zamandanberi Trakya umumî müfettişliği başmüsavirliğini muvaffakiyetle idare etmiştir.

Bakırköy Halkevinden:

Evmiz tarafından 13/7/941 pazar günü kazamız dahilinde bir bisiklet yarış tertip edilmiştir. Yarışlarda derece alanlara mükâfat verilecektir. İstekillerin Halkevime müracaatları.

Olympe Bradna'nın başka bir resmi

İki kişi çayda yüzerken boğuldu

Edirne (Akşam) — Doğan ve Korucu köylerinde iki boğulma hâdisesi oldu. Doğan köyünden 15 yaşlarında Mehmed ve Korucu köyünden 48 yaşlarında İbrahim girdikleri çayda yüzmek bilmediklerinden dolayı boğulmuşlardır.

Seniye Temiz
ve
Mukadder Doğumcu
Nişanlanışlardır
10. 7. 1941

Serbes sütun

Ankara radyosunun neşriyatı

Gazetelerde radyo neşriyatı etrafında yapılan tenkidler hep menfi mahiyette oluyor. Yalnız Muhiddin Sadak insafı bir müdahalede bulundu. Ve haklı olarak, Türkiye radyosundan yalnız alaturka denilen musiki neşriyatının yapılamayacağını söyledi.

Yapılan tekidlerde, sanki bir matah-mış gibi sık sık adı geçen Mısır ve Kudüs radyoları da programlarını yalnız alaturkaya tahsis etmiş değillerdir. Dünyanın bütün radyolarında alaturka denilen cihan musikisinin yeri vardır. Macar, Rumen, Bulgar radyolarından yalnız Macar, Rumen, Bulgar havaları mı dinliyoruz?

Radyomuz, ne yapalım ki biriciktir. Herkesin zevkini bir istasyonla tatmin etmenin kolay bir iş olmadığını da biz dinleyicilerin kabul etmemiz lâzım gelmez mi?

Büyük bir zevkle dinlediğimiz küme heyeti konserleri haftada iki defa verilmeğe başladı. Kimse «aferin» demedi! Evvelce basit bir tarzda söylenen halk şarkılarımıza «Yurdun sesleri» saatinde hayranlıkla dinliyoruz. Kimse «bravo» demedi! «Bir halk türküsü öğreniyoruz» saati de ne hoş, ne hayırlı bir teşebbüs. Kimse «berhurdar olun» demedi!

En nihayet alaturka saatlerinde istenilen değişiklik de yapıldı; gene alaturka olmadı, insaf yahu!

Hele radyomuzun söz faslında yapılan yenilikleri hiç hesaba katan olmadı. Halbuki meselâ, «Mehmedin saati» başlı başına bir hâdisedir. Halkçılığımızın güzel bir tecellisi! «Hoş beş saati» de hele bu sinir harbi esnasında Hızır gibi yetiştirdi!

«Yurd saati» nde âdeta memleket içinde bir seyahat yapmış gibi oluyoruz.

«Sanatkarlarımız konuşuyor» saatinde tanınmış sanatkarlarımızın fikirlerini öğreniyor, seslerini işitiyoruz. Meselâ ben, Fazıl Ahmedin «R» lerini iyiyerek konuştüğünü bilmezdim!

«Çocuk saati», biz büyükler için bile faydalı. «Yuva saati» de analar, babalar için âdeta bir mektep.

Hele sabahları «Evin saati» nde üstad Galip Atac'ın müşahabelerini zevkle ve ibretle dinlemek gerek.

Menfi taraftan tenkid gelince İlahısalâh kalemler işliyor! Müsbet işleri övmek hiç aklımıza gelmiyor. Ben de bu eksikliğimizi tamamlıyayım dedim.

Hasan Çam

RADYO

Bugünkü program

Öğle ve akşam

12.30 Program	20.15 Radyo gazetesini
12.33 Kemence, fânbur ve viola ile saz eserleri	20.45 Solo şarkı-lar
12.45 Ajans haberleri	21.00 Ziraat Tak. 21.10 Temsil
13.00 Karışık şarkılar	22.00 Salon arkestrası
13.15 Karışık program Pl.	22.30 Ajans ve para borsası haberleri
18.03 Fasil sazı	22.45 Salon orkestrası
18.30 Memleket postası	12 temmuz cumartesi sabahı
18.40 Swing kuarteti	7.30 Program
19.00 Konuşma	7.33 Hafif program Pl.
19.15 Swing kuarteti	7.45 Ajans haberleri
19.30 Ajans haberleri	8.00 Hafif program Pl.
19.45 Klâsik program	8.30 Evin saati

BULMACAMIZ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

- 1 — Amerikadaki hattı üstüva hükümeti - Vazet.
- 2 — Kestane satan.
- 3 — Pervane - İçinde mal tartılan kabın ağırlığı.
- 4 — Tersî kumanda heyeti demektir - Beygirin papucu.
- 5 — Tersî laboratuvarı başdır.
- 6 — Arka değil - Bir cins kasaplık hayvan.
- 7 — Kabul etmemek - Tersî bahriye kumandanıdır.
- 8 — Ruh - Varislere kalan mal.
- 9 — İcare vermeli.
- 10 — Kırmızı - Ayakta çıkar ve sahibini rahatsız eder.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

- 1 — Ceza lanmak, 2 — Emoraçlı, Ra, 3 — Zoka, Almaz, 4 — Arayan, Azi, 5 — La, Arsenik, 6 — Ajans, 7 — Nil, Kama, 8 — Mandalar, 9 — Arazi, Mark, 10 — Kazıkmarka.

Garip bir sahne hikâyesi..

150 lira hasılattan tiyatrocunun eline ne kalır?

Aktör Bürhaneddin sahneden ne için çekildiğini anlatıyor...

Geçen günkü gazetelerde aktör Bürhaneddin Tepsi'nin bir zaman için sahneden ayrılmaya mecbur olduğunu okumuştum. Aktör Bürhaneddin, şimdiye kadar onun sahne hayatına dair ne hikâyeler dinlememiştir. En eski aktörün birdenbire sahneden çekilmesinin sebeplerini merak ettim.

Kendisini Bomontideki apartmanında ziyarete giderken tramvayda çok eski bir tiyatro meraklısı ile karşılaşmıştım. Gittiğim yeri öğrendiği zaman dostumun başını içinde eski bir hatıra uyardı:

— Gözümün önüne birçok seneler evveline ald bir sahne geliyor... Ya 1903, ya 1909. Aktör Bürhaneddin ve edip İzzet Melih... Fransızca bir sahneyi temsil ediyorlar. Salon alkıştan yıkılıyor. Ne kadar eski bir hatıra!

Bomontide tramvaydan indim. Ebe kız sokağı, 13 numara... Balkonlu bir oda. Kitap dolu bir yazhane. İnsana pek ziyade sokulgan iki kedi ve kenarda bir nargile. İşte sahnemizin maruf siması ve zevcesi kıymetli sanatkar Seniye Tepsi'nin çalışma odası... masanın üstünde müsveddelere... Artistleri aynı zamanda kendi piyeslerini kendileri yazıyorlar. Odada benden başka bir misafir daha var.

Sanatkara sahneden ayrılmışının sebebini sordum. Bana pek dikkate değeri olan şu sözleri söyledi:

— Fransada hayatımızı tanzim etmişiz. Para kazanıyorduk Nisde bir villâ satın almıştık. Fakat bu buharanlı günler gelince herşeyi olduğu gibi bıraktık. Villânın kapısını kapayıp bir kömür şilebi ile hemen memleketimize döndük. Zaten toprağımızın kokusu burnumuzda tutuyordu.

İstanbulda düştüğe hemen bütün faaliyetimizle işe sarıldık. Bir sahne kurmak için herşeyi göze almıştım. Fakat buna rağmen, işte bugün, İstanbulda mevcut teşekküllerin haricinde bir tiyatro kurmanın imkânsızlığı karşısında, çekilmeye mecbur oluyoruz. İstanbulda niçin yeni bir sahne kurulamaz... Bunun sebeplerini birer birer size sayayım:

1 — Tiyatro binası yok... İki salaş bina var. Bir Tepebaşı, diğeri Fransız tiyatrosu... Şehrin öteki semtlerinde bir iki küçük tiyatro da dalmı bir yer olamaz ve esasen bunların hepsi ihtiyaca cevap vermekten çok uzaktırlar.

2 — Mevcud teşekküllerin haricinde bir tiyatro ekibi için sanatkar yok. Şehir tiyatrosu haricindeki artistlerin bir kısmı Raşid Rızanın yanında, bir kısmı turnede... Amatörleri hakikile yetiştirmek büyük bir zaman ve para meselesi..

3 — Yetiştirmek için ele aldığımız amatörlerde deşhetti bir «konuşma buhranı» var. Bir piyesi iki ay, üç ay, hattâ dört ay prova etmek icab ediyor. Meselâ «ihtisastam!» dedirtceksiniz. Genç amatör mütemadiyen «ihtisastam!» diyor. İhtisastam ve ihtisastam! Evet muhakkak ki sahnede bir «güzel konuşma» buhranı var.

4 — Bütün bunların fevkinde. Bugünkü şartlar içinde, en fazla hasılat yapmanın bile eline geçecek derecede az bir para geçmesidir. Bakınız size dünyanın en garib hesabını çıkarayım. Bu aylarında bir gece esnasında bir tiyatro için gecede 150 liradan fazla hasılat yapmak hemen imkânâsızdır. Çünkü tiyatrodaki bütün yerler için azami fiat olarak 30 kuruş tesbit edilmiştir. İşte tasdikli listem... Bunun için azami hasılat 150 lirayı geçmez. Şimdi bakınız bu paranın içinde benim elimne kaç lira kalır. Yüzde yirmi pul ve diğer rüşum tatar. Binaenaleyh bunun içinden 30 lirayı çıkarmanız icab eder.

Gene pulu ve sairile kazanç vergisi yüzde sekiz tutar. Bu da 12 lira etti mi? Tiyatro kırası olarak bizden tam yüzde 40 alıyolar. Bunu da çıkarırsanız 66 lira kadar bir para kalır elinize... En aşağı 19-20 lira ilân parası... 46 lira kalır. 30 lira tiyatro kadrosu için çocuklara. Kaldı mı 16 lira? Perdeci, kapıcı, biletiçi için en aşağı ikişer liradan altı lira sayınız. Kaldı 10 lira!... Gideceğiniz yere kadar kostüm götürceksiniz. bazı eşya nakledeceksiniz. Hattâ icabında dekor getirteceksiniz. Araba masrafı vereceksiniz. Hele Boğaz, Beylerbeyi ve saire gibi yerlerden dönerken motor parasını da hesaba katmanız lâzım... Bütün bunlardan sonra azami hasılat olan gecede yüz elli liradan ne kazanacağımızı kolayca tasavvur edebilirsiniz. Halbuki oynadığımız piyesin provasını 2-3 ay yapmışsınız. Figüranlar kaç kere gidip gelmişlerdir. Her birine hiç değilse bir yol parasında mı vermiyeceksiniz?

İşte bütün bunlar için faaliyetimizi tatil etmeye mecbur oldum. Aktör Bürhaneddin acı bir gültüğe ilâve etti:

— Daha olmazsa Şehir tiyatrosu kapısında fındık fıstık satacağım. Ne

Aktör Bürhaneddin Tepsi

Sanatkar Seniye Tepsi

yapayım? Bundan sonra para kazanıncaya diyen sanatını feci bir şekle sokmam. İşte zevcem Seniye Tepsi Berlinde senelerce çalıştı. Belçika'dans mektebinde yıllarca çalıştı. Fakat bugün sanatını göstermek için bir saha bulamıyor.

Seniye Tepsi: — Evet... dedi, her halde kabarede oynamam!

— O halde mevcut teşekküllerin haricindeki tiyatro cereyanları nasıl himaye edilebilir?

— İstanbul belediyesi bugün bir sanat hamisi, bilhassa tiyatro hamisi olarak tanılıyor. Bugün haricteki tiyatro cereyanlarını da küçük bir himayemle himayesine, kanadları altına alabilir. Bunun için büyük bir şey lazımdır. Bedava bir tiyatro temini, ve küçük bir yardım da yapılsa âdeta bir mektep mahiyetinde, hem yetiştirici, hem de eser çıkartıcı bir tiyatro kazanmak kabildir. Bu işin altından en ucuz bir şekilde çıkabiliriz.

— Muhsin Ertuğrulun gecenlerde pek dikkate sayan bir teklifi vardı. Yazdığı bir makale ile Adana, İzmir, Bursa belediye reislerine hitap ediyor ve oralarda gayet masrafsız bir tarzda birer Şehir tiyatrosu kurulmasını tavsiye ediyor. Acaba böyle bir şey düşünmediniz mi?

— Düşündüm. Hattâ teşebbüs ettim. «Bu senenin bütçesinde yer yok... ve saire gibi cevaplar aldım. Müsbet bir netice elde etmek kabül olmadı. Anlaşıyor ki, henüz bizde sanat devletin, belediyelerin müşfik himayesine muhtaçtır.

Seniye Tepsi tasdik etti:

— Hem de nasıl... Hem de nasıl... Bürhaneddin Tepsi masanın üzerindeki duran defter defter «hatıra dosyalarımdan» gelişi güzel bir tanesini çekti. Açtı. Fransız reislichümhur Lebrun'un kendisine yazdığı bir teşekkül mektubu... Bir Belçika gazetesinin makalesi... Sanatkarın bir gecede 32000 frank hasılat yaparak rekor kırıldığını ilâve ediyordu.

Birdenbire aklıma gelen birşeyi sordum:

— Nerde okuduğumu hatırlamıyorum. Fakat sizden bahseden bir yazıda şöyle bir cümle hatırlımda. Kalmıştı. «Bürhaneddin meselâ Hâmidin eserlerinde bir yeri unuttuğu zaman orayı hemen zihninden ilâve eder.» Bu doğru olmasa gerek değil mi?

— Ne münebbet cümlem ne münebbet? Bunu kekeniyenler uydurmuş. Ben Hâmidin eserlerini temsil ederken bir esreyi, ötre okusam kendimi bir edebiyat canısı addederim. Öyle şey olur mu?..

Hikmet Feridun Es

Senenin en güzel 2 Filmi

Bugün L A L E sinemasında

1 — : Türkçe: YÜZEN KALELER
Clive Brook - John Clements

2 — BRODVAY SERENADI
Ginger Rogers - Fred Astaire

Dev Sınması

Toplar ve bulutlar

Son günlerde havalarm fenalığı fevkalâde bir hâdisedir. Halk her fevkalâde hâdiseye, mutlaka fevkalâde sebepler arar. Havalarm uzun boylu fena gitmesine sebep olarak hemen Alman - Sovyet harbini buldu. Atlan topdar bulut yapıyor mu? Bunu söylerken «İlmî...» olduğunu iddia eden ilmsizle: de çok. Bunda şaşılacak bir cihet yok. Şaşılacak şey, cahil halk ağzındaki bu kanaatin, fenni bir mesele olarak, ciddi şekilde, ciddi gazete sütunlarına geçmesi hatta rasathane müdürüne kadar sorulmasıdır. Elâlem bizi ayıplar...

Türk ve müslüman

«Tasviri Efkâr», başmakalesinde mütareke ve millî mücadele yıllarında çıktığımız ezizyetleri, garp devletlerinin yaptığı fenalıkları hatırlatarak, şimdi sulhun nîmetini takdir ediyor. Çok doğru. Yalnız, makalede yanlış olan nokta, sekiz on defa, daima birlikte tekrar eden «Türkler ve müslümanlar» tâbiridir. Mütareke devrinde yalnız Türkler ezizyet çektik. Hatta unutmuyalım ki bize ezizyet eden, memleketimizi işgal eden ecnebi devletler bu işler için aleyhimize müslüman askerler kullandılar, bütün islâm âlemi Türkiye aleyhine harbetmişti.

Takdir

Bahkesirde çıkan Türk Dili refikimiz edebiyata tahsis ettiği bir fikrada bir şairin sağlığında kıymetli takdir edilemeyeceğini yazıyor.

Fıkra muharririnin böyle bir hükme varmakta hakkı var. Çünkü kendisi Balikesir gibi İstanbuldan epeyce uzak bir yerde bulunuyor.

Eğer İstanbulda olsaydı, bugünkü şürek hâkim bulduklarını söylediği «Dadaist, fütürist, serbes» şairlerin, ölmeği beklemeyen, daha sağlığında, birbirlerine — en aşağısı «Üstad» olmak üzere — ne kıymetli paye ve sıfatlar tevcih ettiklerini görür, fikrini tashih ederdi...

Litvinof'un radyoda nutku

Garp Almanyanın bir dakika rahat bırakılmasını istedi

Moskova 10 (A.A.) — (Tass): B. Litvinof 8 Temmuz akşamı radyoda İngilizce bir nutuk söylemiştir. Bunda arada bir ademi tevavüzü paktı olmasına ve resmî teminata rağmen Almanyanın Sovyet Rusya'ya karşı harp hareketine girişmesinden bahsederek demmiştir ki:

«Mütcevaz nazi zihniyetinin ne kadar büyük bir tehlike teşkil ettiği ilk anlıyanlardan biri Sovyet hükümeti olmuş ve bütün milletleri, nazizmin frenlerini sıkarak onu müşterek bir mukavemetle karşılamaya davet etmiştir. Bu davetlerin niçin matlup neticeleri vermediğini şimdi aramak zamanı değildir. Bir ev yanarken hergeyden evvel yangını söndürmek lazımdır. Yangının neden çıktığı, mes'uliyetin kime raci olduğu meselesine ancak bundan sonra meşgul olunabilir.»

Litvinof, şimdi on ikiden fazla devletin istiklallerinden mahrum olduğundan, Hitler tarafından 6 sene uğraşarak ihtimalla hazırlanan muazzam Alman harp makinesine karşı şiddetli mücadelenin merkez sıklığı şimdi, Amerikadan fiili yardım görmekte olan Britanyaya ve bilhassa Sovyetler Birliğine düştüğünü, bu memleketlerin vazifesi müşterek düşmana karşı sonuna kadar âmansız mücadele olduğunu söyledikten sonra demmiştir ki:

«Hitler, Manşi geçecek kadar idmanlı bir yüzücü olmadığını gösterdi. İşte o zaman dimağında yeni bir plân yer aldı ve garbe fiili bir mütareke temin ettiği kanaatle hareket ederek İngiltereye yeni kuvvetlerle tekrar hücum etmek ve bilâhase işini bitirmek üzere Şarkta bir yıldırım harbi yapmaya karar verdi. Hitler, aynı zamanda ideoloji sahasında garblı şarkı birbirinden ayıracığını ve garpla şarkın müşterek bir hareketine mâni olacağını da ümid ediyordu. Fakat Hitlerin Şark karşı bağıdığı harbin bir yıldırım harbi mahiyetinde tecelli edemesi, gerekse propagandasının bir mucize kuvvetini haiz olmaması, bu sefer yanıldığını aşikâr bir surette göstermiştir.

İngiliz Başvekili B. Churchill, kendisinin mümeyyiz vasfı olan bir devlet adamına hâs bir anlayışla Hitlerin hilelerine aldandığını dünyaya ilân etmiş ve Hitlerin Sovyetler Birliğini mağlûb etmesinin Britanya imparatorluğu için felâketler ve musibetler doğuracağını söylemiştir. Biz de Hitlerin garpta galip gelmesinin bizim için ne kadar büyük bir tehlike teşkil edeceğini müdrükiz.

Kızıldordumuz, Hitlerin kuvvetli harp makinesinin bütün darbelerine muannidane karşı koyarak ve Almanyanı mütemadiyen garbdan şarka yeni kuvvetler getirmeğe mecbur ederek hakikî kahramanlık ve metanet harikaları yaratmaktadır. İngiliz milleti bu sayede 12 aylık faslırsız bombardımanlardan sonra biraz dinlenmektedir.

Hitlerin garptaki fiili mütareke ümidinin boşa çıkarılması ve bir an bile rahat bırakılmaması lazımdır. Hitlerin gayesi aynı zamanda iki hasılma mücadeleye etmemek, bizim gayemiz ise, düşmana aynı zamanda müşterek darbeleri, yorulmadan, rahat vermeden indirmektir. Şimdi indirilecek darbe, düşman üzerinde 10 misli fazla müessir olacaktır. Ve belki de hasılardan birinden birinin veya diğerinin daha zayıf düştüğü bir sırada indirilecek darbelerden daha az masraflı ve fedakârlığı istizlam edecektir.

Sovyetler Birliği ve İngiltere, her ikisi de tamamîyetlerini ve istiklallerini korumak, milletlerini esaretten hatta büsbütün mahvolmaktan siyayanet etmek için mücadele ediyorlar.

Hitlerizmin ezilmesinde devrimizin en hacaleâver tecelliyatının ve insanîyetin terkisine sed çekene ve şimdiki kadar görülmemiş bir marîni ortadan kalkması demektir.

İngiliz ve Sovyet milletlerinin geçici muvaffakiyetsizliklere uğrayarak daha bir çok ıztırâp, mahrumiyet ve gâilelerle karşılaşmaları mümkündür. Fakat tarihin ve bütün insanîyetin huzurunda mesuliyetlerini müdrük bulunan bu iki milletler üzerlerine aldıkları tarihteki vazifeyi şerefle başarmak için bütün gayretlerini azamî surette sarfedeceklerine şüphe edilmez.

Sovyet milletleri, Sovyet hükümetinin reisi sevgili sefimiz Stalin'in

Tiyatroya dair konuşmalar

Istanbulda ilk temsil

Türklerde mehtap âlemi, frenklerde tiyatro - İki elçi ve sefarethane temsilieri - Bonac ve Ferriolun tiyatro severlikleri - Orta oyununa mevzu veren bir komedi - Patrona Halil tagallübü tiyatro ile de aramız çok açmıştır

Yazan: SELÂMI İZZET SEDES

Eski İstanbulda kır sefası

Bir oda tasavvur ediniz ki, duvarları sade kaplamalıdır ve sefaferin aralarına zümritler kakılmıştır. Bir bahçe tasavvur ediniz ki, ağaçlıklar, korular, havuzlar ve fıskiyelerle süslenmiş. İşte padişah 3 üncü Ahmed bu odada oturuyor, bu korularda, bu fıskiyeli havuz başlarında safâ süriyor. (1) Gececi de hünkâr sofasında, balkonda bol yastıklı sekiye oturmuş, sadrazamı, şairleri, dakavuklarla demlenirdi. «Hünkâr sofasında meşhur ve muktedir musikînaslar müstesna fasullarla icrayı âhenk ederken güzel sesi, güzel yüzü, güzel vücudu genç kızlar, musikî nağmelerle padişahın canına katarlardı. Bin bir diyardan getirilmiş dünyanın en güzel kızları, yarı çıplak, padişahın oturduğu kafin önünde asılı billür topu tutmak için sıçraşıp oynarlar, bağrısqı güküşürler, birbirleriyle müsabaka ederlerdi. (2)»

Saray erkânı böyle ömür sürerlerken elçiler de hemen bütün seneyi «şenlikler, balolar, akşam ziyafetleri, köy teferrüçleri ve kon-edilerle geçiriyorlardı. (3)»

Lâle devrinde Avrupaya gitmiş olan bizim adamlarımız oradan tiyatroyu getiremediler ama, Avrupadan bize gelenler İstanbul tiyatroyu gösterdiler.

İstanbul tiyatroyu gösterdiler derken bütün İstanbulu kasdetmiyoruz, fakat o devirlerde siyasi ve iktisadi büyük rol oynamış olan Ferriol ve Bonac gibi elçilerin komedi temsililerine saray mensuplarını, sadrazamı davet etmemiş olmalarına inanılmaz.

O devirde İstanbuldaki Fransız elçisi Ferriol kontu kimdi? Şuhluğ, güzelliği, salonu ile meşhur madam Ferriolun kayınbiraderi ve Paris tiyatrolarının tanınmış bir siması.

Ferriol küçük bir halayık hediye etti. Minutini Aye İstanbuldaki Fransız sefaferinde büyüdü, gelişti, serpilip güzelleşti ve nihayet Paris salonlarının yıldızı oldu. Matmazel Aise'nin zekâsı, görgüsü, tahsilî ve bilhassa Türk kıymetleri Parislikeri çileden çıkaracağı kâfi geldi. Salon temsilieri rollerindeki muvaffakiyet şöhretini bir kat daha artırdı. (4)

Bu satırlardan Ferriolun tiyatroya yakından alakadar olduğu anlaşılıyor. Karşesinin çocukları da tiyatroya düşkünlüdü. «Madam Ferriolun iki oğlu vardı. Biri Voltaire'in dostu Argental kontu, öteki de tiyatroların amatör aktörü Pont-de-Veyle kontu. İstanbulda elçilik etti.

Halkı senelerce gülmekten kırıp geçiren bu komedi beş perdedir. «Fakat zamanla birinci perdenin son dört perde ile alakası olmadığı farkedildi, eser kısaltılıp dört perdeye indirildi. «Gülünç kız kardeşi» adıyla oynanmakta devam etti. Bilhassa salonlarda ve sefarethanelerde temsil edildi.(6)»

Bu komedinin mevzuu çok şayanı dikkattir. Kısaca anlatalım:

İki genç var: Anjelik ile Hanrik. Birbirlerini seviyorlar ve evleneceğe karar veriyorlar. Tam evlenecekleri sırada Hindistandan Anjelikin ağabeyi geliyor. Yalnız gelse iyi, fakat beraberinde bir de arkadaş getiriyor ve kız kardeşini bu arkadaşla vermek istiyor. Eyvahl... Ne yapıp yapıp bu projeyi altüst etmek lâzım. Çaresi?... Anjelik kardeşini bu tasavvurdan vazgeçiremeyeceğini anlayınca namzedini kendinden soğutmaktan başka çare bulamıyor. Bu çare de şudur: Namzede gülünç bir Anjelik takdim etmek. Hanrikin uşağı kadın kıyafetine giriyor ve Anjelik diye namzedin karşısına çıkıyor.

Lâle devrinde Fransız sefarethanesinde bu komedinin oynanmış olması çok kuvvetle muhtemeldir. Mevzu tam bizim orta oyunu mevzuudur. Anjelik kıyafetine giren Hanrikin uşağı, gelin kıyafetine sokulup gerdeğe konan Kavuklunun ta kendisi: değil midir?

O tarihlerde orta oyununun baş-

lamamasını halkın körükörüne tiyatro dü-manlığına hamledebiliriz. Tanzimatta Mecid padişahın tiyatroya gitmesini hoş görmeyen halkın, temayağa karşı nefret duyduğu, Bonac'ın sefarethanedeki komedi temsilieri «mahdud bir zümreye» göstermesi de anlaşılıyor. Lâle devrinde bir asır sonra tiyatroya yan bakan cemaate bir asır evvel tiyatroyu benimsemeye elbette ki imkân yoktu. Patrona tagallübünün de güzel sanatların bu koluyla aramızın bir asır açmış olması varidirdi. Nasil 1719 da İstanbulda gelen matbaadan ancak 1784 de istifade edilebilirdiye, Lâle devrinde mevzuu geçen orta oyununun da kendini ancak bir asır sonra gösterebilmiş olması: tabii addetmeliyiz. Kabili tatbik görülen mat'baa hakkiyle işlemek için yarım asırdan fazla beklemişler, kabili tatbik görülmemiş olan tiyatronun kendini meydana koymasın için bir asır beklemesi zaruridir. (7).

Selâmi İzzet Sedes

- (1) Lady Montagu'nun Şark mektuplarından
(2) Refik Ahmet. İstanbul nasıl eğlenirdi. Sah.: 118
(3) Ahmet Refik. Lâle devri 5 nci tab. Sah.: 75
(4) Robert de Flers. Les lettres d'amour.
(5) Henry Bidou. Le quatre visage du 18 me. Siècle.
(6) Henry Bidou. Promenades dans les Théâtres au 18 me. Siècle.
(7) Adnan Giz'den aldığım bir mektubun bazı parçalarını yazıyorum. Bu parçalarından da anlaşılacağı gibi bizde henüz tiyatroya mevzuu lâykâ ile incelenmiş değildir. Bu tiyatroya konuşmalarımızda hiç bir iddia gütmüyoruz. Maksadımız gençleri tiyatroya ve edebiyata ile uğraşmaya teşvik ve meydana konmasını olan vesikaların meydana çıkmasına fırsat vermektir. Bunda muvaffak olursam ne mutlu bana.

Adnan Giz diyor ki: «Yirmi sekiz Çelebi Mehmet ve oğlu Saif efendi gibi Resmî efendi, Azmi efendi, Morali Esseyit Ali efendi ve diğer osmanlı elçileri de Avrupa tiyatrolarını görmüş ve sefaretnamelelerine kaydetmişlerdir. Bunların hatıralarında tiyatroya aieyhinde tek kelime yoktur. Yalnız bir taneisi 1188 de Rusyaya giden Mehmet Emin Nahifî efendi Katerinin tiyatrosunu terzî ediyor.

Yirmi Sekiz Çelebi Mehmede gelince. Sefaretnameesindeki opera faslında şöyle der: «Vasinin sarayına muttasıl bir yere vardık. Ol mâhl mahsus «opera» için yapılmış âlâ meratibünun herkesine mahsus oturacak yeri var. Bizi Kral oturduğu yere götürdüler. Vasi dahi gelip yerine oturdu. Ve rical ve nisa ile malâmâldı. Ve yüzden mütevaciz saz hazırdı. Tamam yerleştikten sonra nagah ol perde ref'olup verasında bir sarayî azim zühur eyledi. Sahni sarayda hâzendeğer libası mahsusları ile ve yirmi kadar peripeyker murassa libas ve fistanları ile meclise tekrar sa'şaa endaz olup sazları dahi yekpare suruda agaz oldular. Bir müddet rakesolunup badehu operaya basıldılar. Bunun maddesi bir hikâye mücessem göstermek. Her hikâyeyi bir kitap edip basmışlar.»

DÜNYADA NELER OLDU? NELER OLUYOR?

Şimalî Kanadada garip bir kabile

Amerika mecmualarından biri, bundan bir müddet evvel esaretsiz bir surette ortadan kaybolan iki misyoneri aramak için Kanadaya gönderilmiş olan bir polislin raporunu neşretmektedir. Taharriyata memur olan polisler, hiç bir haritada ismi mevcut olmayan bir yere varmışlardır. Bu muntakada Kumblohadın taşınan iptidai bir kabile yaşamaktadır. Bu kabile erkek çocukların adedini tevavüz etmeleri tehlikesi başgösterirse kız çocukları beş

yaşında boğazlamaktadır.

Bu kabilenin kadımları mütemadiyen kız çocukları doğuruyorlar. Bu sebebden olayı kabile nüfusu 300 aileye inhisar etmiş ve bir türlü artmamıştır.

Polisler, iki misyoneri öldüren kabile efradını yakalamışlardır. Misyonerleri öldürmelerinin sebebi, kabile efradını kız çocuklarını öldürmek âdetinden vazgeçirtmek istemiş olmalarıdır.

Köpek derisinden ayakkabılar

Mütchassisla, köpek derilerinin, bilhassa kadın ayakkabıları için çok elverişli olduğunu tesbit etmişlerdir. Macaristanda senede 24,000 köpek ölür. Ölen bu köpeklerin derilerinden senede 100,000 çift ayakkabı yapılabileceği hesap edilmiştir. Bu, ay-

ni zamanda Peşte kunduracılarının şimdiki halde deri buhranını tahfif edecekmiş. Ayakkabılar, bu yaz sonlarında artık köpek derisinden ayakkabıların piyasaya çıkarılacağı ve bunların moda olacağını beklenmektedir.

Yatak odası nasıl olmalı?

Bir çok doktorların iddialarına göre, güzel boyanmış, halılar döşenmiş, süslü perdeli yatak odaları sağlığı şerhat altında yumağa katiyen imkân bırakmamaktadır. Perdeler, kilimler, yağlı boyalı tablo ve resimler ve diğer, möbiyle yatak odasındaki havayı zehirler. İlmün ve tababetin tarif ettiği hakiki yatak

odası mobilyesiz olmalı, sinirlere sükün verecek surette döşenmelidir.

Sihhatli yatak odası, koyu mavî boya ile boyanmalı, bütün aynalar, ağır perdeler kaldırılmalıdır. Amerika doktorlarının iddialarına göre, insanın sıhhatine en muzir olan şey, sokak gürültüsüdür.

Baş ağrısının bir sebebi

Yüzde bir nisbetinde asid karboniği ihtiva eden bir hava bile insan sıhhati için muzirdir. Halbuki yatak diği oyukların yüzde 7 nisbetinde diği oyuklarda yüzde 7 nisbetinde hamızı karbon toplanmaktadır.

Bu sebebden sabahları kalkarken insanların çoğu baş ağrısı hissetmek-

tedir. At kılından, yahut koyun yününden yapılan baş yastıkları bahusus üzeri koyun yününden dokunmuş örtü olduğu zaman asid karbonik toplanmamakta ve bu gibi yastıklarda yatanlar sabahları baş ağrısını hissetmemektedirler.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

MUMYA

Gazetemizde «Konuşan mumyalar» tefrikasına başlanıyor.

Mumya, asıl farisi olan, bizim de kullandığımız mum kelimesinden alınmış ve bütün dünya dillerine geçmiştir.

Türürlü kimyevi terkiplerle muhafaza edilen cesedlere bu isim verilir. «Tabii mumya» demek, kendiliğinden kuruyup zamana mukavemet gösteren cesedir.

Eski Mısır itikadına göre, cesed eğer muhafaza edilirse, ruh da baki kalır. Fakat tedkikata nazaran ancak altın-çeri sülâleyle müteakip mumya usulü temammî etmiştir. Mumyalamak, İptidada nâsi kuruttuktan ibaretti. Yeni imparatorluğun teessüsünden sonra, inceden inceye mumyalamalar başladı. Tarihiçi Herodot bunu ikinci cild, 86 nci sahifede, Diodore ise birinci cild 91 inci sahifede tasvir etmiştir.

İk devir mumyaları ekseriyetle incedirler. Birkaç şargidan (Kefenden) sonra bağlanırlar. Baş da, kumastaın, yahut kartondan bir maske jinde muhafaza edilir. Bütün cesed, müstâtil bir tabuta konulur. Tabut taş bir mezarda saklanır. Ölünün mücevherrati, silâhları ve diğer menkul malları burada gizlenir.

İkinci Thebain imparatorluğu zamanında mumyalar türürlü türürlü müteakiplere yaptırıldı. «Paraschite»ler, beyin, kalb, ciğer ve saire gibi kuzulardan vücudu temizlerler; «tari-

cheute» ler cesedi natron banyosu içine yetmiş gün müddetle sokarlar; «Coachte» ler son tuvalet yapıp ölü-yü keşme sarırlar.

On dokuzuncu sülâleden itibaren, mumyayı insan şekline andırır tezipipli bir tabuta koymak âdet olmuştu. Birincil sülâleden itibaren bu insan biçimlî tabutları, iç içe iki üç tane oldu ve heyetli umumîye gene müstâtil bir tabutta saklandı.

Bu zarflar üzerine, ruhun öbür dünyada geçireceği safhalar resmedilirdi.

İkinci Thebain imparatorluğunun sukutundan sonra mumyalıclık da inhitat etti. Ondan sonra mumyalanmış cesedlerde o canlılık kalmamıştır.

Mumyalıclık Ptolemeler devrinde büsbütün tedenni etti. Nihayet, Milâdan sonra, hrisiyanlığın terakkiiside dördüncü asırda ortadan kalktı. Fakat gene de Bizanslılar ve Araplar arasında buna riayet edenler vardı. İslamiyetin Mısır ve havalisinde büsbütün hükmetmesini müteakip mumyalıclık büsbütün ortadan kalktı.

Edirne ve Kırklarelinin 941 bütçeleri

Edirne (Akşam) — Edirne ve Kırklareli vilâyetlerinin 941 yılı vilâyet hususî muhasebe bütçeleri Yüksek tasdikte iktiran etmiş ve iade edilmiştir. Edirne bütçesinde Vekâlet tarafından bazı tadiller yapıldığı haber alınmıştır.

HER AKŞAM
BİR HİKÂYE

Bir satranc hikâyesi

Fevkalâde mükemmel dama ve satranç oynardı, pek iyi de arkadaşımı. Bir gün bana şu meraklı hikâyeyi anlattı:

— Bundan tam on sene evvel. Damaya ve satranca karşı merakım işte o zamanlar bir hastalık haline gelmişti. Önüme çıkan yeniyordum. Dama-da benimle boy ölçüşecek pek az kimse vardı. Rakiplerim günden güne azalıyordu. Artık, öyle olur olmaz kimsele karşıma çıkmaya cesaret edemiyordum.

Bir yaz başlangıcında idi. Hat bu- yundaki sayfiye köyüne birine taşınmışım. Komşularım arasında son derece meşhur bir dama ve satranççı vardı. Bütün köy halkı benimle onu karşılaştırmak için can atıyorlardı. Karşılığında kendimizi naza çekiyor:

— Canım o benim kabıma varamaz. Bana nazarın çok zayıf bir oyuncudur. Kendimden kuvvetsiz kimselerle karşılaşmak istemem. Tarzında cümlelerle birbirimize haberler gönderiyorduk. Köy iki partiyi ayrılmıştı. Bir taraf beni, öteki taraf da onu tutuyordu. Üzerimize bahisler tutuyorlardı. Nihayet araya adamlar girdi ve bizim karşılaşmamıza karar verildi. Rakibim ve komşum Zeynelabed'in isminde bir zattı. Kendisi daha ilk zamandan yıldızımız barışmıştı. Pek sevişmiştik. Lâkin bu rekabetin aramızdan açmasını korkuyorduk.

Heyecanlı maç komşumun evinde başladı. Daha ilk dakikalarda ikimizin de kuvvetlerinin birbirine müsavi olduğu anlaşılıyordu. Yalnız rakibim çok düşünerek oynuyordu. Bu uzun uzun düşünceleri bazen dakikalara, hattâ saatlere sürüyordu. Hoş bu hususta ben de ondan aşağı kalmıyordum. Bunun için maçımı öyle kolay kolay biteceği benzenmiyordum. Netekim gece yarısı olmuştu. Hâlâ bir netice almaktan çok uzaktık.

Nihayet ben:

— Oyunu böylece bırakalım... Hiç bir şeyini yerini değiştirmiyelim... Yarın devam ederiz... Yalnız odanın kapısını kilitlemeliyiz... dedim. Zaten maç başlamadan evvel bu ihtimali düşünmüş, bu gibi vaziyetlerde oyun tahtasının bulunduğu odanın kapısını müstereken mühürlenmeli kararlar almıştık.

O gece de öyle yaptık. Odanın kapısına bağladığımız sicimim düğümünü eritilmiş kırmızı balmumu düğüme ve bunun üzerine ikimiz de mühürlümüzü bastık.

Ertesi günü muayyen zamanda komşuyla buluştuk. Kırmızı balmumu mühürlenmiş kapıyı birlikte açtık. Karşılıklı oturduk ve oyuna devam ettik.

Oyunumuz o günü de bitmedi. Kapıyı yine mühürledik.

Zeynelabed'in de bahçemiz müsterekti. Âdeta küçük bir ormanı andırın geniş bir korulukta karşı karşıya iki köşkte oturuyorduk.

Bu oyun bütün köy halkı gibi, ve tabii herkesten fazla beni heyecanlandırıyordu. Ah rakibimi bir yenileseydim!

Şayed yenilsem iş fena idi. Çünkü komşularımın arasında pek hoşuma giden, son derecede güzel bir kadın benim galib geleceğine dair arkadaşlarımla büyük bir para bahsine tutuşmuştu. Mağlûb olduğum takdirde onun yüzüne bile bakmayacağımı biliyordum. Halbuki yenersen, o zaman!... Ne ümitleri!

Zaten Leman bana:

— Muhakkak, muhtakkak kazanmalısın... demişti.

Oyuna başladığımız üçüncü gece idi. Yine bir türlü netice alamamıştık. Fakat oyunun gidişatı benim aleyhimde idi. Ertesi günü rakibimin beni yere vurdması ihtimali vardı. Gece yarısı, her zamanki gibi kapıyı mühürledik ve ben evimin yolunu tuttum.

Lâkin yatak odama girince aklıma müthiş bir fikir geldi. Oyundaki vaziyetimi hayalimde canlandırdım. Eğer bir taşla yanı satranç tahtaları bir piyade ile «vezir» in yerini

değiştirecek olursam ertesi günü komşumu mağlûb edebilirdim. Fakat bunu nasıl yapabilirdim?... Oyun oynadığımız odanın kapısı mühürlü idi. Birdenbire bu odanın vaziyetini gözümün önüne getirdim. Onun bahçe üzerine iki büyük penceresi vardı. Bunlardan birinden içeri girilirse satranç tahtası üzerinde istediğim değişikliği yapabilirdim. Fil dışından veziri «kule» nin yanına çekebilirdim. Piyademi ileri sürebilirdim. O zaman rakibimin vaziyeti pek güçleşirdi.

Muhakkak ki karşı tarafın «şah» ın vaziyetini tehlikeye sokabilirdim. Lemanın gönlünü kazanacağımı düşündüm ve bütün cesaretimi toplayıp dışarı çıktım. Karanlıkta komşumun köşküne doğru ilerlemeğe başladım. yapacağımı işi pek tehlikeli idi. Bir yakanırımsam vaziyeti nasıl izah edebilirdim. Bundan başka pek yakında benim ve komşumun köşkünden başka evler de vardı. Uykusuz kalmış bir vatandaşın gelişini güzel bakışları üzerine çevrilirse belki beni hırsız zannederek bütün mahalleyi ayağa kaldırabilirdi.

Oyun oynadığımız odanın penceresi önüne geldim. Burada büyük bir armud ağacı vardı. Eğer biraz tereddüd edersem bu işten vazgeçeceğimi biliyordum. Bunun için hiç düşünmeden ağaca çıktım. Fakat gireceğim pencere bu miydi? Yanlışlıkla komşumun hizmetçisinin odasına girebilirdim. O hizmetçi ki şehla gözleriyle bana çarpık çurpuk tuhaf tuhaf bakar, mânâlı mânâlı gülümserdi.

Bunun için böyle müthiş bir yanlışlık yapmaktan mümkün olduğu kadar çekiniyordum.

Komşumun köşkünde hiç bir ışık yoktu. Her tarafı kapkaranlıktı. Koca binada bir ölümlü sessizliği vardı. Nihayet pencereyi açtım. Kabil olduğu kadar gürültü yapmama çalışıyordum. Nihayet açılan pencereden içeriye süzülürüm. Camı tekrar kapatmam. Yanımdaki elektrik fenerini yavaşça yaktdım. Satranç masası önüme idi.

İşte benim kale, işte piyadelerim, işte «şah» ve işte bizim vezir...

Hemen faaliyete geçtim. Satranç tahtası üstünde istediğim değişikliği yaptım. İçimden de gülmüşüyordum ve mırıldanıyordum:

— Zavallı komşucuğum!.. Sen müthürlü kapıya güveniyorsun amma yarın hâpı yatacaksın!..

Fakat tam bu esnada bir gürültü işittim. Biri geliyordu. Müthiş bir heyecanlı lâmbamı söndürdüm. Ne olur ne olmaz düşünceyle büyük bir kanapenin arkasına gizlendim. Maamafih gözümü kanapenin kenarına uydurmuş odayı iskanil ediyordum. İşte bu esnada odanın penceresi açıldı ve içeriye bir hayal süzülürdü. Bu kimdi? Hırsız mı? Öyle ise barbar yakalanacaktık. İçeriye giren insan benim gibi bir elektrik lâmbası yaktı. O zaman hayretler içinde kaldım. Bu benim rakibim Zeynelabedindi!.. Demek o da «pencere yolunu» keşfetmişti. Satranç tahtasına yaklaştı ve söylenmeye başladı:

— Garip şey... garip şey!.. Rakibimin «vezir» burada mı ya?... Vezir efendi... Yerinizi değiştirmişsiniz! Haydi geriye... Ne olmuş bu taşlara!.. Bizim rakib de müthiş oyuncu imiş. Hergece böyle pencereden girip taşlarımızın yerini değiştirdiği halde bir türlü-herifi yenemiyor yahu!..

Bunları işitirken hiddetten köpürüyordum. Demek komşum her gece bu hâli yapıyor. Ben de aptal gibi kapının mühürüne güveniyordum.

Lâkin bu esnada yanından küçük bir mahlûk geçti. Bir fare olacaktı: Bu hayvandan fena halde iğrenirim. Sığradım. Ve komşuyla göz göze geldik. O bana:

— Ne yapıyorsun burada?... diye sorunca hemen cevap verdim:

— Sizin kaç gecedan beri yaptığımızı... Ve rica ederim bundan sonra odanın pencerelerini de mühürlüyelim!..

Böyle söylüyerek pencereyi açtım. Dışarıya atladım.

Hikmet Feridun Es

AKŞAM SPOR

Futbolcu portreleri

Fikretten sonra yetişen en kıymetli solaçık Mehmed Ali (Galatasaray)

Oyun tarzı, hususiyetleri meziyetleri ve noksanları

Yazan: BEDRİ GÜRSOY

Galatasaray takımının sol açığı Mehmed Ali

Futbolcu portreleri yazılarının çoğunu eski futbolcular teşkil etmektedir. Bana, «yenilerden neden yazmıyorsunuz?» diye soruyorlar. Şu cevabı veriyorum. Bugünkü futbolcular içinde tutar yeri olan bir kaç oyuncuyu yazdım. Ayıp değil ya çoğunu kalemi elim ahp yazacak derecede kıymetli görmüyorum. Yoksa değerli bir istidad görsem iftihar ederek yazmaya hazırım. İşte netekim bugün büyük bir sevince bir futbolcunun portresini veriyorum. Büyük bir sevince dedim. Zira Galatasaraylı Mehmed Ali bugün fevkalâde bir futbolcudur ve diğerleri ile birkaç klas fark bulunan bir kıymetlidir. Memleket sporuna çoktanberi görmediğimiz bir futbol yıldızı doğmuştur. Bundan dolayı hepimiz sevinmeliyiz.

Bana, «G. sarayın fevkalâde mahir bir sol açığı var. Vaktile sen de sol açık oynadığın için senin de fikrini öğrenelim. Git gör bakalım nasıl bulacaksın?» dediler. Bu gibi medihleri ben birçok oyuncular hakkında da daima işittiğim ve neticede hayal sukutuna kapıldığım için stad-yuma ümitsiz olarak gittim ve maç başlayınca da bu sol açığı lâkayt bir tavırla seyir koyuldum. Lâkin hanı evvelâ kıymet derecesini bilmiyerek lâkayt bir şekilde dinlediğimize üstad bir kemancı birden güzel nağmeler arasında sizin nasıl takdirinizi ve alâkanızı çekmeğe muvaffak olursa, ben de bu genç oyuncunun gösterdiği muvaffakiyet karşısında kendimden geçerek hayretler içinde kaldım. Hayretler içinde kaldım, zira imkânı yok bu derece beğeneceğimi ummuyordum.

Senelerdir hasretini çektiğimiz herkesten farklı (Bekirler, Nihatlar, Zekiler, Suphiler, Alâaddinler, Leblebiler) gibi üstün bir futbolcu görüyordum. İşte nihayet son senelerin çurak futbol meydanı kıymetli bir nebat yetiştirmişti ve bu nebat vazelerinde de tam bir randaman vadediyordu.

Oyunu:

Mehmed Ali her şeyden evvel atletik meziyetlere malik (iyi bir futbolcudan evvel aranacak vasfı) seri, çevik, mukavim, koşucu, enerjik ve zeki. (Evet zeki dedim. Futbolda zekânın mühim bir rolü vardır. Zeki bir futbolcu nüfuzu nazar sahibî olur. Zeki bir futbolcu da her hareketinde isabet kudreti tamdır. Bundan dolayı futbolda da, her şeyde olduğu gibi, zekâ aranılır.) Çahımları, vucut ve ayak, katıyen lüzumsuz yerde değil, tam zamanında çabuk ve çok kıvrak. Pasları, ölcülü, ve demarke olan arkadaşları bulmadaki şimşek gibi. Şutları, sağ ve sol havadan ve birden (vole) sıkı hedefli ve şartsız. Eşapeleri, kaleye amûd akışları, iki ayağına da hâkimiyeti, diriplingleri, top kontrolü mükemmel.

Mehmed Alinin en büyük meziyetlerinden birini de katıyen şahsî bir

oyun oynamaması teşkil etmektedir. Biz de — ben de dahilim — ilk devirlerinde futbolcular şahsî oyunca kaçarlardı. Gol atmak hevesine kapılırlardı. Halbuki ne şayam hayrettir ki Mehmed Ali daha bu küçük yaşında sınır-diden tecrübeli bir futbolcu kadar sakin, soğukkanlı ve şahsî oyundan kaçan bir olgunluk göstermektedir. Bu sebeple inşaallah bu oyuncuda, en çok korktuğumuz «Ben artık müthiş bir oyuncu oldum!» diyerek işi gevşetmek, mağrur olmak, kendisini beğenmek illeti yer tutmayacaktır. Aksi takdirde bu istidada çok yazık olur.

Kafa vuruşları zayıftır. Deplasmanı kifayetsizdir. (Bir de mühim bir maçta oyununda değil de sporculuk karakteri noktasından mühim bir hatasını gördüm. Karşısındaki oyuncu kerdisine kasdı bir tekme attı. Mehmed Ali buna mukabeleyle kalktı.

Aman sakın ha! Buna çok dikkat etmelidir. Bizde spor terbiyesi işte böyle bozulmaktadır. Hakeme karşı gelmek. Bir oyuncuya kasdı favul yapmak favuluna karşı el kaldırmak hakikî bir sporçunun bilmediği şeylerdir. Madem ki kendisinde müstesna bir üstünlük, hususiyet ve meziyet vardır. Spor terbiyesini de ne olursa olsun bozmamalıdır.

Trakyada toprak tevzii

Edirne (Akşam) — Evvelce Ziraat Vekâletince istimal edilmemiş olan Tayskadin çifliğinin mesahası tapu ve kadastro heyetlerince tamamlanmıştır. Her sen su istilasına maruz kalan Bosna ve Taykadın köylerine bu çifliğin erazisinden her aileye 80 er dekar olmak üzere toprak tevziine başlanmıştır. Bu işi pek kısa bir zamanda ve mükemmel teknik vasıtalarla ikmal ve tedvirinde tapu guru müdürliğünün kıymetli mesaisi geçmiştir.

Edirne Çelebi Mehmed'in ölümü- nü hiç kimseye duyurmuşlardı. Diyan, Mehmedin sağlığında olduğu gibi montazaman toplanıyor, devlet işleri konuşuluyor, kararlar veriliyor.

Bayazıt paşa, Mehmedin diğer oğullarının ordu üzerinde tahrik yapmalarını ihtimalini düşünerek, ordunun bir kısmını — böyle bir vaziyet tahaddüs edilirse, Muradı müdafaa etmek üzere — Avrupa toprağında Asyaya ge-

ORDULARI DURDURAN KADIN

Tefrika No. 182

Yazan: İSKENDER F. SERTEL

Sonra birden fikrini değiştiriyordu: — Rabbim, sen beni şu Dimitriyos denilen adamın eline düşürmel! Ben ölüme mahkûm isem, bana kendi celâdımı, Azraili gönder. canımı ona teslim edeyim. Şu hainlerin elinde can verdim bana!

Diye vavariyordu.

Yeni nöbetçi Saldenin sözlerini duydu.

Karıya yaklaştı:

— Yeni Azrailin, Dimitriyostan başka biri olmayacak! Sen onun elinde can vermeğe mahkûmsun! Zira o, seni öldürmeğe mecburdur. Bunu yapmazsa, imparator senin yüzünden onun başını vurdurmak suretile Türk-lere yararlanmağa çalışacak. Dimitriyos bunu biliyor... ve biran evvel senin vücudunu ortadan kaldırmak istiyor. Bugün yarın nerdeyse, bir cellâd gönderip bu işi bitecekler. Hiç üzülme. Kurtulursun! Bu haserat yuvasında, şimdide kadar, en çok yaşayan sensin!

14 üncü kısım

Çelebi Mehmed'in ölümü

Edirne'de bulunan Bizans elçisi Leontaryos Kostantaniyeye yeni dönmüştü.

Çelebi Mehmed, büyük babası sultan Murad Hüdavendigârın vasiyetini daima hatırlıyordu. Hüdavendigâr ölürken:

«Ahfadım, Bizansı fethetmeyi ihmal etmesin...»

Çelebi Mehmed bunu düşünürken, elde mevcut ordusunu genişletmeğe başlamıştı. Edirneden her tarafa yayılan haberlere göre, gelecek ilkbaharda Türklerin Bizansı muhasaraya gitmeleri muhtakkak görülmüştü. Fakat, Çelebi Mehmede o günlerde ânl olarak gelen bir felâket, herşeyi altüst etmişti. Padişah atla gezmesini çok sevdi. Bir gün şehir içinde dolaşırken. Birdenbire at üstünde kendisine bir fenalık geldi ve attan yere varlandı. Etrafındaki adamlar kaldırmak istedikler, Çelebi Mehmed'in bir tarafı tutuyordu. Vücudüne imne indigi anlaşılmıştı.

Padişah o gün kucakla saraya götürdüler. Veziriazam Beyazıt paşa hâdiseden pek müteessirdi. Çelebi Mehmed:

— Ben, gitliğe fenalığıyorum. Dedi ve ertesi günü orduya görünce kadar metanet gösterdi. Zira sarayın kapısı önünden o gün yeni sipahî alayları geçecekti. Sipahiler pencereden olsun padişahı görmelerse konuşulup bir gürültü ve dedikodu çıkarabilirdi.

Çelebi Mehmed tahammül geçterecek sipahilerin geçişini seyretti. Fakat ertesi gün bir nüzül daha isabet ederek padişahı ağırlandı. Çelebi Mehmed, vezirine:

— Beyazıt dedi, oğlum Murada sadakatle hizmet edeceksin. Ben artık güç ediyorum. Ve oğluma vasiyetim şudur: Sakın, bizim yaptığımız gibi, kardaşlarını boğdurmasın.

Bunu söyledikten sonra diline de felç geldi, konuşamadı. Ve akşam üstü dünyaya gözlerini kapadı, sessize öldü.

Mehmedin ölümünde başta bu konuda bulunan vezir Beyazıt ve İbrahim paşalar ittifakla ölüm hâdisesini — vellaah Murad tahta oturuncaya kadar — ordudan saklamağa karar verdiler. Ve hemen o gün merhumun imrahoru Elvan beyi — o sırada Amasya valisi bulunan şehzade Murada gönderdiler.

Edirne'de Çelebi Mehmed'in ölümünü hiç kimseye duyurmuşlardı. Diyan, Mehmedin sağlığında olduğu gibi montazaman toplanıyor, devlet işleri konuşuluyor, kararlar veriliyor.

Bayazıt paşa, Mehmedin diğer oğullarının ordu üzerinde tahrik yapmalarını ihtimalini düşünerek, ordunun bir kısmını — böyle bir vaziyet tahaddüs edilirse, Muradı müdafaa etmek üzere — Avrupa toprağında Asyaya ge-

çirilmesine karar verdi. Bu çok büyük betli bir karardı. Bunu askere suikilde bildirildi: Asya topraklarında bir muharebe olması muhtemelen Chrysopolis = Üsküdar'dan bir taht çapılcu alayının Anadolu'ya saldırıcağına dair bir haber uçuruldu. Gönderilecek askere içtima mahabası olarak, Karesi sancacının merkez olan Biga şehri tayin ve tesbit edildi.

Yeniçerilerin ve sipahilerin bir bir mi vakit kaybetmeden Bigaya hareket emrini aldı. Orduya mutad olan mesafeleri peşin olarak verdi. Ordu, padişahın hasta olduğunu biliyordu, bu yüzden haberdar değildi. Eski padişahın ananeye göre, sefere çıkan askere padişahı selâmlama ve sadakat taahhüdünü beyan etmesi lâzımdı. Asker onünden geçecek ve padişahın hastada olsa pencereden onun göreceğini Orduya Çelebi Mehmed'in yazmasını istedi. Çelebi Mehmedin yazmasını istedi. Yeniçeriler: «Biz padişahın görmeyen bir yere gidemeyiz.» dayatmışlardı.

Bu sırada hakikate vakıf olan padişahın etibasından Kürd Uzan orduyu memnun edilemek için çare düşündü: Sarayın bir köşesinde taht koydular; padişahın nağni bir sultanat ve merasim elbise ve müstaherlerle geydirip donattılar. Sarayın oturtular. Cesedin arkasında, sarayın iç oğlanlarından dört kişi oturdu. Kimi kollardı, kimi de başından tuttu. Vükelâsı etrafına dizildi. daha zaktan, pencerenin önünden geçen padişah, padişahın sağlığında olduğu kollarını sallıyarak selâm alıyordu.

Bu geçitten sonra, veziriazam, padişahın orduya padişahın hastalığına ffilelemekle olduğunu bildirdi. Askeri sevince bağırsarak Biga yolunu tutmuştu.

Bir ay sonra Elvan bey Amasyaya avdet ederek, vellaahın Bursaya gitmesini ve Asyaya geçiren askerinin başına geçerek, Bursada tahta cülûs ettiğini haber verdi.

Bir kısmı Bigada kalan orduya Bursaya gitmesi emri verildi. Osmanlı tahtına sükûnetle oturan sultan Murad, babasının cenazesini Bursaya yaptırtmıştı.

Sultan Murad, Beyazıt ve İbrahim paşaların bu tedbirlerinden pek memnun kaldığını söyleyerek, her iki vezir de değerli hediyeyle telif etti.

Çelebi Mehmedin attan düşerek, vücudunun imne indigi gün, Bizanstan gelen Yedikünder adlı Edirneye, Saldenin Yedikünder cularında öldüğü ve yahud öldürüldüğü haberi getirilmişti. Bu haber Edirneye geldiği zaman; halk arasına: «Kara Sald Bizansta öldü» şeklinde yayılmıştı. Saldıyı tanıyanlar onun ölümüne acıdıysa, tanımayanlar ise: — Bir kara oğlan ölmüştü. Allah rahmet eylesin, deyip geçmişlerdi.

Saldenin ölümüne en çok acıyan Çelebi Mehmed olmuştu. Padişahın: — Kara Sald, Bizansta bir cinayeti işlemiş. Edirneye geleceği sırada yalanı kalmış hapsedilmiş.

Dedikleri zaman, «imparator benim bir adamın affetmesini bilemedi mi?» diyerek, bu hale esef etmiş ve: — «Büyük babamın vasiyetini benim yerine getiremedim. Belki oğlum bu işi başaracaktır.»

Demişti. Çelebi Mehmed'in içinde Bizansı fethetmek arzusu yer etmişti. Diline felç isabet etmeden beş dakikadan önce bile, büyük babası Murad Hüdavendigârın vasiyetini hatırlıyarak, veziriazam Beyazıt paşaya:

«Dahili galleler yakamızı bırakmadı. Bizansı zaptetmek, en büyük emelimdir. Allah bana bu saadeti göstermedi. Öürsem, gözüm Bizansta kalacak.»

Diye söylemişti. Eğer Çelebi Mehmedin yanında, birçok düşman ordularla tek başına çarpışan Saldide gibi bir kahraman daimi olarak bulunmuş olsaydı, Bizansı fethetmek şerefini belki Çelebi Mehmed kazanmış olacaktı.

— SON —

Tefrika No. 131

Güzel Gözlü Kız

Aşk ve macera romanı

Nakleden: (Vâ - Nû)

— Evet, gideyim... Fikrini alayım... Ah keşki eskiden de onun nasihatlerini tutsaydım... Başından bu felâketler geçmeyecekti... O, benim buradaya gitmemem için bütün varlığıyla çalışıyordu. Sanki bir hissiikâblevukuy vardı. Hareketimi önlemek istiyordu. Fakat ben sağır, kör gibiydim... Onu dinlemedim... — E, tabii, babacığım... Büyük işler yapma istiyordun... Feleğin sana kurduğu tuzağı tahmin edemedin ki...

Ertesi gün erkenden, Cemal Nermi ile oğlu Cahid, istasyona gittiler. İstanbulla birer bile aldılar.

Şimdi artık Cemalde, yirmi dört saat evvel gelip de perişan bir halde anesinin kapısını çaldığı o yılın, korkak hâleti ruhiye yoktu.

Enerjisini toplamış gibiydi. Öyleye: Şimdi yanında mükemmel bir müdafî yok muydu?... Oğlu Evlâ-

dıl Kanımın mahsulü... İstanbul çıkınca, ilk iş olarak bir taksiye bindiler. Aile mezarlığına gittiler.

Cemal Nermi, heyecan içinde, «Melâhat» a aid sandığı kabre sokuldu. Bu kabir, hakikatte, Leylânın naşını ihtiva ediyordu. Kurtarmak istediği ve sebebinden felâketlere sürüklendiği gayri meşru bal-dızı...

Cemal de, Cahid de ellerini açtılar. Uzun uzun dua ettiler.

Sonra, arabayla tekrar İstanbula döndüler. Bankalar caddesinde, Cemal Nermi'nin vaktile bürosu olan binaya girdiler.

Cemal otomobilde kaldı. Cahid-se aşağı inerek binya girdi.

Kapıya bir şeyler sordu. Adam:

— Ben bilemiyorum, beyim... dedi. — Buraya yeni geldim.

— Peki, sende evvelki nerede?

— Onu da bilemiyorum. Mal sahibinin adresini aldı. Fakat sonra öğrendi ki, bu zat gayet aksi imiş; beş sene içinde üç kapıcı değiştirmiş.

Cahid, babasının yama döndü. Teşebbüsünden hasıl olan menfi neticeyi bildirdi. Ahmed efendiye bu yoldan bulmak kabil olamayacağı galiba...

— Maamafih, baba... Ümidin kırılmasın... Ben ne yapar, yapar, bulurum...

Bunun üzerine iki erkek, otomobili Yedikuleye doğru çektiler... Orada, cinayet evinin etrafında tedkikatta bulundular. Asa, bir netice elde edemediler. Esasen suikasın cereyan ettiği ev yıkılmış, yerine yeni ve beton bir bina yapılmıştı.

Sirkâciye dönmüşlerdi; delikanlı: — Karnızın acıktı, yemek yiye-lim... dedi.

Bir lokantaya girdiler. Yemekten sonra, baba oğul, Eminönünden Bebek tramvayına bindiler.

Doktor Raufun oturduğu binanın bahçesinden içeri girdikleri vakit, saat iki buçuk vardı.

Cahid, bir uşağa, doktor beyin

kendilerini kabul edip edemeyeceğini sordu.

Doktor:

— Biri gelirse beni rahatsız etmeyin; isim olduğunı söylerseniz! — diye emir vermişti.

Fakat bu emir Cahide göre değildi.

Uşak, beye haber vermek için uzaklaştığı sırada müstakbel zabıt bir hizmetçiye sordu:

— Hanımefendi burada mı?

— Evet efendim.

— Geldiğimi kendisine bildiriniz, rica ederim.

Küçük bir salona alındılar. Hizmetçi çok geçmeden göründü:

— Hanımefendi buyurunuz!

Cemal Nermi:

— Sen git oğlum, hanımefendi ile görüş... Ben, ondan evvel dostum Doktor Raufu görmek isterim!

— dedi.

— Pekâlâ... Fakat hanımefendiyeye, ben yim sende bahsederim... Ve baba oğul, ayrıldılar.

Genç adam, yukarıya, Melâhatın büyük ve aydınlık salonuna çıktı. Kadm, onu büyük bir neşe ile karşıladı.

— Yavrucuğum... Demin sizi

bahçeye girerken gördüm. Hemen koşup yanına geleceğimizi sandım. Halbuki yabancı gibi, hizmetçi ile beraber yolluyor, beni görmek istediğimizi bildiriyorsunuz. Hem bunca zamandır neredesiniz, canım... Sizi çok göreceğim geldi...

Cahit:

— Beni bu derece samimî karşılamazdan çok mütehasşısım... dedi.

Annenin gözleri, evlâdının neşeli yüzünü memnuniyetle süzüyordu.

Birdenbire sordu:

— Galiba yalnız değildiniz... Buraya birisiyle beraber geldiniz?

— Evet... Birisiyle beraberdim...

Bir dostum... O zat, vaktile Rauf amcamın da dostu imiş... Eminim ki, kendisini görmekten çok memnun kalacaktır.

— Kimmiş o «dost» diye bahsettiğimizi?... Ben tanıyor muyum acaba?

— Şahsan, hayır, tanıyıyorsunuz... Maamafih isminden bahsolumduğuna sık sık duymuşsunuzdur.

— Öyleyse bırakayım, doktor onunla başbaşa kalsın... Fakat, hayır, hayır... Madem ki sizin de dost-

tunuzmuş, gelsin, beraber konuşalım... Doktoru burada bekleriz... Belki gecikir... Ayıptır...

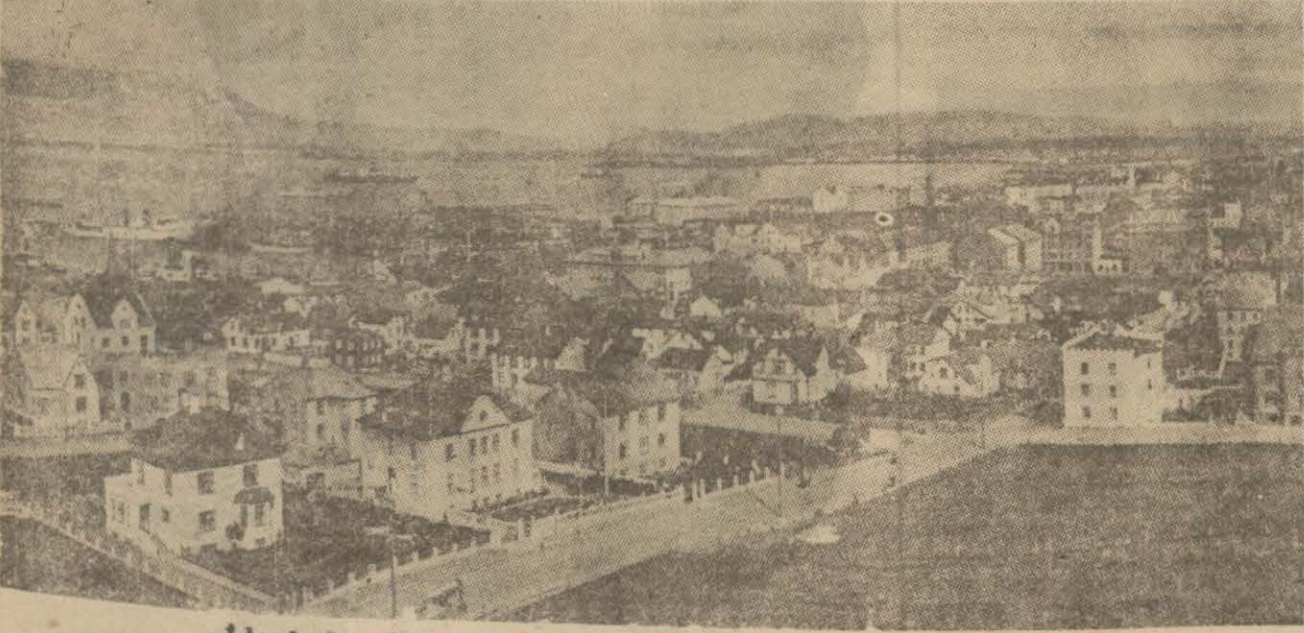
Cahit:

— Peki efendim... dedi.

— Ge... dedi. — Hanımefendi seninle görüşmek istiyor... Seni yukarı çıkarayım... Ben de amcamın gid

ISLANDA ADASI

Bin senedenberi parlâmento usulile idare edilen bu ada nasıl bir yerdir?

İslandanın merkezi Byekjavik şehrinin umumi görünüşü

Avrupanın şimalinde ve İngiliz adalarının üst tarafında bulunan İslanda'dan son günlerde yine sık sık bahsediliyor. Buna sebep Amerikanın bu adaya askerî kuvvetler göndermesidir. Amerikanın İslanda'ya asker göndermesinin bu hükümeti harbe girmeğe sevkettiği çok muhtemeldir. Çünkü İslanda, İngilizler tarafından işgal edildiği zaman Almanya burasını harp muntakası ilân etmişti.

Harp muntakasına dahil sulara, hangi devlete aid olursa olsun, girecek harp ve ticaret gemilerinin ihtar edilmeden batırılacağı da bildirilmişti. Şimdi buraya asker ve levazım taşıyan Amerika gemileri Alman harp muntakasına girmektedirler. Bu sebeple Almanların bunlara bir taarruzda bulunmaları ihtimali vardır. Böyle bir taarruzun ise Amerikayı harbe girmeğe sevkettiği mümkündür.

İslanda adasının mesahası 103.000 kilometre murabba ve nüfusu yuvarlak olarak yüz bin kişidir. Ada, kutbu şimali dairesinin biraz cenubunda olup Groenland'dan 330 kilometre mesafededir.

Cenubu müstesna, bütün sevahili fiyordlar ve dağ yarıkları ile doludur. Cenubunda Thjorsa ve Hvita nehirleri havzalarında geniş ve derin birer ova vardır. Adanın dahili 900 metre irtifaa kadar çıkan dağ grupları ile kaplıdır. Bunların üzerinde geniş çümüdiyeler vardır. Çümüdiyelerden en büyük Natnajö Kull olup 8000 kilometre murabba genişliğindedir.

Adanın üzerinde buz devrinden kalmış, 130 volkan ile hepsiz volkan ağzları bulunmaktadır. Bu volkanlardan çıkan lav selleri 90 kilometreye kadar genişlikte olduğundan adanın dahili çöle çevirmiştir. Bu çöllerden birinin sathı 3000 kilometre murabbama balığ olmaktadır.

İslanda adası türlü türlü kaplıcalarile meşhurdur. Bunlardan Geysire denilen sıcak çamur firlamakta, bunlar birçok tabiat harikaları vücutte getirmektedir.

Adanın erazisi ziraate pek sâlih olmadığından halkı mahdud miktarda ziraat ile meşgul olmaktadır. Hububat pek azdır. Daha ziyade patates ve sebze yetiştirilmektedir. Ahali ziraatten ziyade hayvan yetiştirmekle meşgul oluyor.

Vaktile adanın lav altında bulunmayan aksamında kesif ormanlar varmış. Lâkin böyle nişamsız bir surette kesildiklerinden mahvolmuştur. Ancak 1930'da tekrar ormanlar yetiştirmeye başlanmıştır.

Halkın asıl geçim vasıtası balıkçılıktır. Memleketin başlıca ihracatı da tütülenmiş ringa balığı ile yapılmıştır. İslanda'ya ilk defa gelerek yerleşen insanlar İrlandalıdır. Milâdın yedi yüzün-

Byekjavik civarındaki büyük köprü

cü senesinde İrlanda adasının hristiyanlarından bazı aileler İslandaya gelerek yerleşmişlerdir. Dokuzuncu asırda İskandinavların Viking denilen deniz muharipleri bu adaya gelmişler ve bunu buzlar ile kaplı gördüklerinden buz adası ismini vermişlerdir.

Fakat Vikingler de burada daimi olarak kalmışlardır. İslandaya esaslı surette gelecek burasını imar edenler Norveçlilerdir. 930 senesinde yani bundan bin sene evvel İslandanun Norveç muhacirlerinden türeyen nüfus 25.000 kişi hesap edilmiştir. 930 da ilk defa olarak İslanda hükümet teşkilâtı kurulmuştur. Aaayasa şimal kanunlarına uydurulmuştur. Teşrii meclise Althing ve icra kuvvetine Godeu ismi verilmiştir. İslanda Avrupada en eski parlamenter hükümetlerden biridir.

İslanda'yı keşfeden Vikingler daha ileri giderek Groenlandı da keşfetmişler ve burada bir koloni tesis etmişlerdir. Groenlanddan aşağı sarkarak asil Amerikanın kara kıtası sahillerine gelmişler ve buraya Vinland adını vermişlerdir. Lâkin bu keşifler yeni dünyayı Avrupaya tanıtmamıştır.

1000 senesinde adanın resmî dini hristiyanlık olduğu ilân edilmiştir. Daha sonra ilk Godeu âzaları bir nevi zadegânhk zümresi kurarak halka tahakküm ve zulüm ettiğinden bunlarla halkın arası açılmış ve tam iki yüz sene adada dahilî harp cereyan etmiştir.

Bu kanlı ahvale bir nihayet vermek üzere Althing teşrii meclisi 1262 senesinde adayı Norveç kralının hâkimiyeti altına vazetmiştir. 1380 senesinde Norveç Danimarka kralını kendi hükümdarı olarak kabul ettiğinden İslanda'da Danimarkaya tâbi olmuştur.

On beşinci asırda İngiltere'den gelen ticaret heyetleri ticaretil ve balık saydını kendi inhisarları altına almışlardır. 1467 senesinde İslandadaki Danimarkalı vali İngilizlerin tecavüzüne muhalefet etmek istediğinden bunlar tarafından öldürülmüştür.

1814 snesinde Norveç tekrar

istiklâle kavuştuğu zaman İslanda Danimarka kalmıştır. Danimarka burasını doğrudan doğruya idare edemediğinden bir muahede ile kendisine tam muhatariyet vermiştir. Yalnız İslanda hükümdarının Danimarka Kralı olması şart konulmuştur. Bundan sonraki İslandanın mukadderatını şimdiki harbin katî neticesi tayin edecektir.

Günlük Borsa

ESHAM ve TAHVİLÂT - KAMBİYO ve NUKUD FİATLERİ
19 Temmuz 1941

DEVLET BORÇLARI		L. K.
% 7,5	933 Türk borcu I II III	21.-
»	» 1938 İkramyell	19.50
»	» 1933 İkramyell Ergani	20.-
»	» 1934 Sivas-Erzurum 1	20.30
»	» 1934 Sivas-Erzurum 2-7	20.40
»	» 1932 Hazine bonoları	55.50
»	» 1935 Hazine bonoları	16.50
»	» 1938 Hazine bonoları	26.25
A.	Demiryolu tahvili I - II	46.-
A.	Demiryolları tahvili III	44.75
A.	Demiryolu mümessil senet kupon kesik	40.50
H.	Haydarpaşa İmanı	48.-
H.	İmanı mümessil senedi kupon kesik	42.50
HİSSE SENETLERİ		
T C	Merkez bankası	129.-
T. İ.	İş bankası nama muharrer	11.20
T. İ.	İş bankası (hamle alt)	11.40
T. İ.	İş bankası mümessil his.	130.-
A.	Demiryolları şirketi (% 60)	26.-
A.	Demiryolları şirketi (% 100)	43.-
E.	Eskişehir çimento şirketi	8.33
S.	Şirketli Hayriye	26.-
S.	Şirketli Hayriye temettü	21.-

ECNEBİ TAHVİLLERİ		
Kredi	Fonsiye 1903	100.50
»	» 1911	95.50
»	» Amortl	59.50
»	» Kupon	1.-

NUKUT		
Türk altın		25.35
Külçe altın bir gram		3.17
Osmanlı bankası (banknot)		2.55

KAMBİYO		
Londra üzerine 1 sterlin		3.2025
Newyork üzerine 100 dolar		132.20
Cenevre üzerine 100 frank		29.4750
Madrid üzerine 100 pezeta		12.8450
Stokholm üzerine 100 kuron		30.9150
Yokohama üzerine 100 yen		30.7850

Kiralık apartman

Şişli son istasyon Sabire apartmanı No. 340/4. Sekiz oda, acele kiralıktır. Müracaat: Galatasaray 261 numaralı mağaza.

Gramer komisyonu

Dün Maarif Vekilinin riyasetinde iki toplantı yapıldı

Ankara 10 (A.A.) — Gramer Komisyonu bugün saat on buçukta Maarif Vekili Hasan - Ali Yücel'in reisliğinde Dil ve Tarih - Coğrafya fakültesinde toplandı. Dünkü toplantıda başlıca kısımları konuşulmuş olan fonetik bahsi son mütalealar alındıktan ve raportörün cevapları da dinlendikten sonra bütün fonetik bahsinin kararlaştırılan tadiller dairesinde ve her öğretim derecesine göre ayarlanmak üzere kabulüne karar verildi.

Bundan sonra morfoloji bahsine geçilerek morfem tabirinin tarifi üzerinde ileri sürülen itirazlar ve bu husustaki ilmi ve ameli görüşler tetkik edildikten sonra bunlara göre bu bahsin tadil kararlaştırıldı ve toplantıya saat 13,10 da son verildi.

Komisyon öğleden sonra saat on altıda yine Maarif Vekilinin reisliğinde aynı fakülte binasında toplandı. Kelimenin tasnifi bahsi hakkında şark ve garbin ilmi ve tedrisî eserlerinde görülen türlü türlü tasnif sistemleri tetkik ve münakaşa edildikten sonra yapılan teklifler birer birer reyeye konularak kitaptaki tasnif, son fıkrası kaldırılmak, başlığı ve târihi tadil edilmek ve öğretim metodu hakkında söylenen mütalealar da göz önünde tutulmak şartile, kabulüne karar verildi.

Bundan sonra kelimenin tasnifi bahsine geçilerek isim halleri izafet ve sıfat tertipleri meseleleri üzerinde âzadan söz isteyenlerin mütaleaları dinlendirildi. Yarn saat on buçukta bu müzakereye devam edilmek üzere toplantıya saat yirmide son verildi.

Komisyonun terim komitesi bugün de saat dokuzda toplanarak çalışmalarına devam etmiştir. Komite yarn sabah saat üçte Dil ve Tarih-Coğrafya fakültesinde işlerini ileri götürmeğe devam edecektir.

Suriye mütarekesi hakkındaki zıd haberler

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Londrada şu cihet de ilâve ediliyor ki general Dentz mütefiklerin mütareke şartlarını kabul edinceye kadar mütefik kuvvetler tabiatıyla harbe devam edeceklerdir.

Kahire 10 (A.A.) — Vasington vasıtasıyla general Dentz'e gönderilen mütareke şartlarına henüz hiçbir cevap gelmemiştir.

Öyle zannediliyor ki, eğer general Dentz mütareke şartlarını kabul ederse, İngiliz ve Vichy mümessilleri arasında nihai anlaşmanın temini için bir mülakat tertip edilecektir.

Halebe doğru hareket

Kahire 10 (A.A.) — Suriye harekâtından bahseden salâhiyetler askerî mahfiller, Deyrizordan Halebe doğru ileri hareketin çok mükemmel terakki ettiğini ve şimdiki kadar bu istikamette 140 kilometre katedilmiş bulunduğunu bildirmektedir.

Humusa doğru da çok terakkiler kaydedilmiştir ve İngiliz kuvvetleri halen Humusa karşı hücumu kalkabilecek kadar bu şehrin yakınlarına varmışlardır.

Kahire 10 (A.A.) — Beyrutun cenubunda Damur muharebesinde Vichy kitalarından yüzlerce askerin esir ve 17 top iğtinam edildiği bildirilmektedir.

Müttefik kuvvetlerden birçoğu birleşti

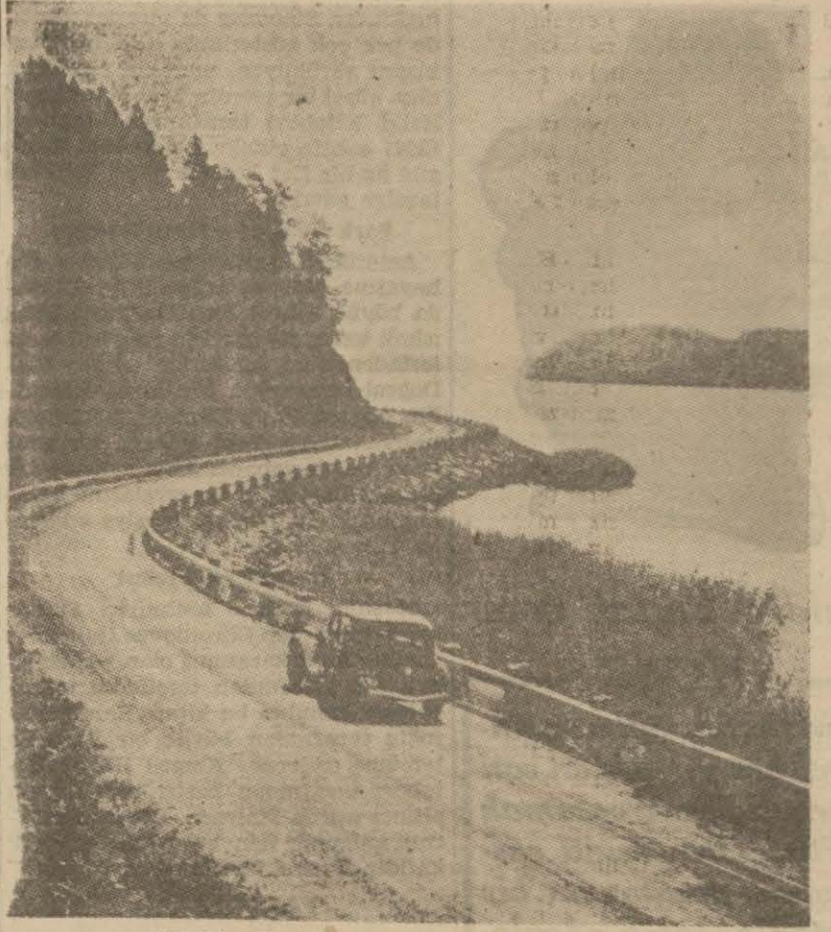
Londra 10 (A.A.) — Londranın salâhiyetler mahfilleri, birçok mütefik kuvvetlerinin Suriyede birbirleriyle birleşmeğe muvaffak olmalarını Suriyenin şimali kısmisinde büyük bir muntakanın kontrolünü temin etmiş bulunduğunu beyan etmektedir. Tümdürden ilerleyen mütefik kuvvetleri, Suriyenin şimali kısmisinden gelen kuvvetlerle Elskükân mevkiinde ve Deyrizorda birleşmişlerdir. Müttefik kitalar Ragay'da zaptetmişlerdir. Diğer bir kol ise Suriyenin şimali şarki kısmında kâin Kamaşleye varmıştır.

Mısır cephesinde hudut muntakasında zirhlî otomobillerin ve keşif kitalarının faaliyeti görülmüştür. Biri Şeferzinin cenubunda zirhlî otomobillerden müteşekkül küçük düğman grupları tarfedilmiştir.

İngiliz tebliği

Londra 10 (A.A.) — Orta şark İngiliz umumî karargâhının tebliği: Libyada ve Habeşistanda vaziyette hiçbir değişiklik yoktur. Suriyede, Halep ve Humustan,

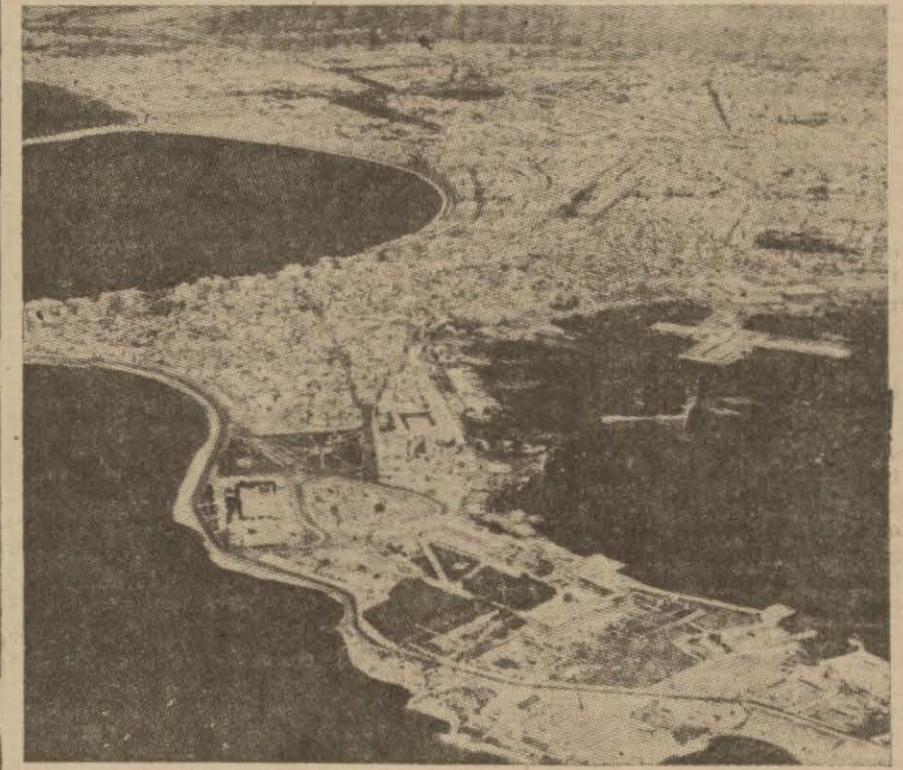
Harbe aid resimler

Finlândiyada göl kenarında güzel bir yol

Kanadadan İngiltereye gelen bir asker kafilesi

Mühim bir vapur kafilesinin muvasalat ettiği bildirilen Cebelütank'ın havadan görünüşü

İngilterede bir casus idam edildi

Londra 10 (A.A.) — George Johnson Armstrong, dün Londrada Wandsworth Hapishanesinde idam edilmiştir. Armstrong, harbin başından beri casus olarak aslan ilk İngilizdir. Armstrong, bundan bir kaç ay evvel Amerikadaki Alman konsolosluğundan bir vasıtasile İngiltere aleyhinde faaliyette bulunan bir Alman casus teşkilâtına arzı hizmet etmiş ve İngiltereye avdetinde yakalanarak Londra cinayet mahkemesi tarafından 8 mayısta ihanet suçile ölümlü cezasına mahkûm edilmiştir.

birbirinden ayrı muntakalardan gelen Vichy kitaları tezyikimiz altında ricata devam ediyorlar.

Merkez muntakasında yeniden mevzii terakkiler elde edilmiştir. Sahil muntakasında, Avustralya kitalarının Beyrut istikametindeki ilerleyişleri terakki etmektedir. Damur şehrinin işgali üzerine, yüzlerce Vichy askeri esir edilmiş ve 17 top, üç tank ve beş zirhlî otomobil alınmıştır.

Avustralyada hava kuvvetleri masrafı

Melbourn-10 (A.A.) — Avustralya hava nazırı B. Mac Ewen, söylediği bir nutukta, Avustralya hava kuvvetlerine yapılacak masrafların bu seneye haftada bir milyon İngiliz lirasına çıkacağını bildirmiştir.

Amerikada bir ay zarfında yapılan tayareler

Vasington 10 (A.A.) — İstihsalât ofisi, askeri tayarere fabrikalarının haziran ayı içinde 1.476 tayarere teslim etmiş olduklarını bildirmiştir. Mayıs ayındaki teslimat, katı rakamlara göre, 1.334 tayarere idi.

Fin radyosunun Türkçe neşriyatı

Finlândiyanın LAHTI radyodiftüzyon postası ecnebi dil neşriyatı günlük programına Türkçe neşriyatı da ilâve etmiştir. Türkçe neşriyat her gün Türkiye saati ile 1.30, 3.30, 11.50, 16.00 ve 22.30 da olmak üzere kis. dalga ile 25.47, 16.85, 19.75 ve 31.58 metre üzerinde yapılmaktadır.

SANIN DIŞ MACUNU

Dişlere hayat verir

ANCAK:

Her sabah, öğle ve akşam, her yemekten sonra mutlaka fırçalamak şarttır. Bu usulü şaşmadan, muntazam bir metodla takip edenlerin dişleri, mikroplardan, hastalıklardan muhafaza edilmiş olur, paslanmaktan ve çürümekten kurtulur. Her zaman temiz, parlak ve süzül olarak kalır.

Her sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa

Eczanelerle büyük itiriyat mağazalarında bulunur.

Beşiktaş İkinci Sulh H. Hâkimliğinden:

Müteveffa Nafiz paşa terakesine ait Beşiktaş Köylü mahallesinin Yıldız sokağında eski 12 yeni 16 kapı sayılı maa bahçe hanenin tamamı açık arttırma suretiyle satılığa çıkarılmıştır. İşbu hanenin zemin katı tahta bir sofa üzerinde iki oda bir helâ ve bahçeden kapısı olan dar bir koridor üzerinde diğer iki oda bir helâdan ve bodrum katı ise zemini tahta döşemeli bir sofa üzerinde iki kömürlük ve zemini malta döşemeli küçük bir koridor üzerinde çifte mermer tekneli ve adl çaklı bir çamaşırhane ve içinde kuyusu olan bir mutfaktan ibaret olup bu kat harap ve esası bir surette muhtacı tamirdir. Birinci kat zemini tahta döşemeli bir sofa üzerinde ara kapısı ile geçilir bir koridorda iki oda ve diğer koridor üzerinde mermer kitabeli sabit çaklı diğer bir oda bir helâ ve zemini beyaz çini ve etrafı kısmen fayans döşemeli mermer kurnalı bir hamamdan ve ikinci kat ise birinci katın aynı olup hamamın yerinde kiler ve bir odanın geçilir, zemini asfalt, etrafı demir korkuluklu üzeri açık bir taraçadan ibaret ve çatı altı kapı ise tavani her iki tarafa akıntı meyilli olan tavanlı olup burası depo halindedir. Hane içinde terkos ve elektrik tesisatı olup zemin katı ve diğer katlar kiradadır. Binanın tamamı 5856 beş bin sekiz yüz ell altı lira kıymetli muhammelidir. İşbu gayri menkulün 12 Ağustos 941 salı günü saat 15 ten 16 ya kadar birinci arttırması icra edilecektir. Arttırma bedeli kıymetli muhammeninin yüzde 75 ini bulduğu takdirde müşterisi üzerinde bırakılacaktır. Aksi takdirde en son arttırmanın teahhüdü bakı kalmak üzere arttırma 15 gün müddetle temdid edilecek 27 Ağustos 941 tarihine düşen çarşamba günü saat 15 den 16 ya kadar mahkemede yapılacak ikinci arttırma arttırma bedeli kıymetli muhammeninin yüzde 75 şini bulmadığı takdirde satış geri bırakılacaktır. Satış peşindedir. Satışa iştirak için kıymetli muhammeninin yüzde yedi buçuğu pey akçesi olarak depo edilmek üzere Rüşumun tellâliye ve gayri menkulün 20 senelik taviz bedeli müşteriyeye aittir. Hakları tapu sicili ile sabit olmayan ipotekli alacaklılara diğer alâkadarların ve itiraf hakkı sahiplerinin bu haklarını evrakı müsbetlerle birlikte ilân tarihinden itibaren nihayet 20 gün zarfında mahkemeye bildirmeleri lazımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicili ile sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kılınır. Fazla malumat almak isteyenler herkesin görebilmesi için mahkemede açık bulundurulacak arttırma şartnamesini ve 930/8 sayılı dosyaya müracaatla mezkûr dosyada mevcut vesakî görebilecekleri ilân olunur.

ZAYI — Tekaut maasımı almakta olduğum mühürümü kaybettim. Bundan böyle el imzama kullanacağımdan mezkûr zayı mühürün hükmü kalmadığını ilân eylerim.

Üsküdar Muratreis ma. Mescit so. No. 37 evde Emekli binbaşı A. Seyfi Meric

YENİ NEŞRİYAT

Gönüllü Kahraman

İngilizceden tercüme edilen bu macera romanı alle sevgisini, fedakârlık ve kahramanlık hislerine dayanarak Afrikada geçen çöli harplerini anlatmaktadır. Sineması da memleketimizde pek çok gösterilmiş olan bu kitap insanı sürükleyen, merakla okunacak olan güzel bir eserdir. Muallim Ahmed Halid Kitabevi tarafından basılmış (224) sahife olduğu halde (50) kuruş gibi az bir fiyat konulmuştur. Bilhassa tavsiye ederiz.

Sark Rüzgârı - Garp Rüzgârı

Amerikada yetişen ve bilhassa Çin hayatına ait yazılarla bütün dünyada büyük şöhret kazanan Pearl Buck isimli kadın muharririn en güzel eserlerinden olan bu kitap Ömer Rıza Doğrul tarafından tercüme ve Muallim Ahmed Halid Kitabevi tarafından neşredilmiştir. Yeni evlenen bir genç kızın ve bir yabancı kıza evlenen bir Çinli delikanlının maceralarını anlatan bu kitap herkese tavsiye edilebilir. Tanesi 50 kuruştur.

İtalyan Hikâyeleri

Meşhur Fransız muharriri Stendhal'in eseri olup Chroniques İtaliennes isimli şöhret kazanmış olan ve Maarif Vekilliği tarafından tercümesi müsabakaya konulan bu kitap, Hamdi Veroğlu tarafından büyük bir itina ile tercüme edilerek Ahmed Halid Kitabevi tarafından bastırılmıştır. On altıncı asırda İtalyada aşk maceralarını anlamak için bu kitabı okumak kâfidir. Tanesi 50 kuruştur.

YALANCILAR

Tiyatromuzun kıymetli sanatkar ve muharriri İ. Galip Arca'nın evvelce İstanbul Şehir Tiyatrosunda iki kere iki isimle oynamış olan bu eseri Yedigün matbaası tarafından kitap halinde neşredilmiştir. Tiyatro meraklılarına kitabın çıktığını müjdelere bütün okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Muhasip aranıyor

Taşrada çalışmak üzere tecrübeli iyi bir muhasip arıyoruz. Elindeki vesakîle saat 8 - 9 ve 19 - 21 arasında Yeni Postane arkasında Sark Oteline müracaat.

Yerli Eminönü Askerlik Şubesinde: Aşağıda adları yazılı yedek subayların kayıtları tedkik edilmek üzere nüfus cüzdanlarıyla, ellerindeki vesikalarla 3512 numara ile şubeye müracaatları:

Lv. Tğm. Osman Oğ. Mustafa 327 Elâzığ (50979). Nk. Tğm. M. Hüal Oğ. Enis 327 İstanbul (50912). Lv. Tğm. Mehmed Rüşü Oğ. Ali Remzi 312 İst. (32854).

Beoğlu Üçüncü Sulh Hukuk Hâkimliğinden: 41/381
Ahmed tarafından Beoğlu Tarla-başı caddesinde 124 No. da Kemal aleyhine açtığı izale şüyu davasının muhakemesinde: Şüyuun izalesine 14/6/941 tarihinde gıyabımızda karar verildiği, hüküm hülasası makamına kaim olmak üzere ilân edilen tebliğ olunur.

Beoğlu Üçüncü Sulh Hukuk Hâkimliğinden: 941/1482
İbrahim tarafından Beoğlunda Cihangirde Coşkun sokağında 11 numarada Ali ve Tuzlada bahçeliklik maruf Mehmed aleyhine açtığı alacak davasının muhakemesinde: Müddei-aleyhlerden Ali ve Mehmede gönderilen davetiyenin bilâtebliğ iade edilmesi üzerine haklarında ilân edilen tebliğat icrasına karar verilmiş olmakla muhakeme günü olan 4/8/941 saat 10 tarihinde mahkemeye gelmesi ve gelmedikleri takdirde, bir vekil dahil göndermedikleri surette gıyaben muhakeme icra olunacağı davetiye makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

ZAYI — Tekaut maasımı almakta olduğum mühürümü kaybettim. Bundan böyle el imzama kullanacağımdan mezkûr zayı mühürün hükmü kalmadığını ilân eylerim.

Üsküdar Muratreis ma. Mescit so. No. 37 evde Emekli binbaşı A. Seyfi Meric

10 LİRA MUKAFAT VERİLECEK

Alış veriş defterimle birlikte senedim Haydarpaşa vapuruna binmekte iken kaybettim. Her kim bulup aşağıdaki adrese getirirse memnun edilecektir.

Fatih askerlik şubesi yanında esnaf kahvesinde Osman Doğruer

Beoğlu Dördüncü sulh hukuk hâkimliğinden: 941/111

Osman bey Saksı sokak Zümrüt apartmanı 17 numaralı Hacı Hildir apartmanın 4 numaralı dahesinde oturmakta iken ölen Serkis Karabacanın terakesine mahkemeye el konulmuştur. İlan tarihinden başlamak üzere alacak verecek ve sair suretle alâkadarların bir ay mirasçılarım üç ay içinde Beoğlu Dördüncü sulh hukuk hâkimliğine baş vurmaları müddetinde baş vurmayanlar hakkında kanunu medeninim 561, 569 inci maddeleri hükümleri tatbik edileceği ilân olunur.

Bir Fen memuru iş arıyor

Muhtelif nafla işlerinde (bina, yol, ahşap ve kârgir köprüler, su ve etüt işleri) çalışmış tecrübeli ve diplomalı askerlikle alakası olmayan enerjik, genç bir fen memuru iş arıyor (Tophane - Boğazkesen Defterdar yokusu apartman No. 1 daire 5 te) İstanbul.

RADYOLİN

İLE SABAH, ÖĞLE VE AKŞAM

Her yemekten sonra günde üç defa muntazam dislerinizi fırçalayınız.

Devlet Deniz Yolları İşletme Umum Müdürlüğü İlanları

ADALAR — ANADOLU — YALOVA HATTI YAZ TARİFESİ

12 Temmuzdan itibaren Adalar - Anadolu - Yalova hattında yaz tarifesini tatbik olunacaktır. Yeni tarife iskelelere asılmıştır.

NOT: Yürüklü plâjı ve Adalar, Bostancı, Maltepe zikzak seferleri olan 104 — 106 — 113 — 112 — 117 — 119 — 115 — 121 — 122 — 124 — 125 — 133 — 130 — 135 — 134 — 141 — 142 — 145 — 146 — 149 — 204 — 207 — 208 — 211 — 216 — 222 — 234 — 218 — 238 — 230 — 232 — 223 — 238 — 242 — 227 — 246 — 233 — 237 — 239 — 250 — 245 — 258 — 253 — 259 No. 1 seferler şimdilik yapılmıyacak ve bu seferlerin icra olunacağı tarih ayrıca ilân edilecektir. (5694)

Mersin - İskenderun yolu şilep postası

Tunç vapuru 13 Temmuz 941 pazar günü saat 18 de Sirkeçiden şilep postası olarak Mersin - İskenderun yoluna kalkacaktır. Ügrüyaacağı iskeleler için Acenteye müracaat edilmesi. (5695)

Sümer bank birleşik yün ipliği ve dokuma ve sunğipek fabrikaları müessesesi Bursa Merinos fabrikası müdürlüğünden:

Memur, Usta ve mütehasşis işçi alınacak

Sümerbank Bursa Merinos fabrikasına aşağıda adresleri yazılı miktarlarda memur usta ve mütehasşis işçiler alınacaktır. Santral için

1 adet santral fen memuru Sanat okulu mezunu memur olarak
5 » Elektrikli, tecrübe görmüş » » » Usta olarak
2 » Yüksek tazyikli buhar kazanlarında sanat okulu mezunu usta olarak.
3 » Buhar türbinlerinde çalışmış tecrübeli sanat okulu mezunu usta olarak.
2 » Buhar türbinlerinde ve dizelde çalışmış işçi olarak.
4 » Buhar kazanlarında çalışmış işçi olarak.
3 » Elektrik montaj ve işletmesinde çalışmış işçi olarak. Tamirhane için

3 adet Tesviyecei tecrübeli sanat okulu mezunu usta olarak
2 » Tornacı tecrübeli sanat okulu mezunu usta olarak.
1 » Frezecei tecrübeli sanat okulu mezunu usta olarak.
1 » Planyacı tecrübeli sanat okulu mezunu usta olarak.
1 » Kaynakçı tecrübeli sanat okulu mezunu usta olarak alınacaktır. Yukarıda gösterilen şartları haiz bulunan isteklinin, fabrikada yapılacak imtihan ve deneme kabiliyetlerine göre ücretleri takdir edilecektir. Sanat okulu mezunlarının, tecrübe müddetlerinin hitamında, gösterdikleri liyakate göre ve kadromuzun müsaadesi halinde memur olarak istihdamları da düşünülecektir. İsteklinin fabrika zat işleri şefliğine müracaatları. Hariçte olanların bir mektupla fabrika direktörlüğüne müracaatları halinde, imtihan tarihi adreslerine bildirilecektir. (5690)

LEYLİ ve NEHARİ

SEN BENUA FRANŞİZ ERKEK LİSESİ

İstanbul, Galata, Posta kutusu 1330

İlk ve orta mektebi bitirenler için

İHZARİ FRANŞİZCA KURLARI VARDIR.

KLASİK ve MODERN TEDRİSAT

OLGUNLUK İMTİHANLARINA HAZIRLAR

Kayıd muamelesi pazar gününden maada hergün saat 9 dan 12 ye kadar yapılır. Okul 15 Eylül pazartesi günü açılacaktır.

Sümer bank birleşik yün ipliği ve dokuma ve sunğipek fabrikaları müessesesinden:

Unkapanında Tahniye değirmeninde mevcut Sümerbanka aid muhtelif değirmen ve makine tesisatı satılacaktır. Taliplerin lüzumlu izahat almak üzere Defterdar fabrikası müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (5692)

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

TESİS TARİHİ 1863

Statüleri ve Türkiye Cumhuriyeti ile münakit mukavelenamesi 2292 Numaralı 10/6/1933 tarihli kanunla tasdik edilmiştir. (24/6/1933 tarihli 2435 Numaralı Resmî Gazete)

Sermayesi: 10.000.000 İngiliz Lirası
İhtiyat akçesi: 1.250.000 İngiliz Lirası

Türkiyenin başlıca Şehirlerinde

PARİS, MARSİLYA ve NİS'de

LONDRA ve MANÇESTERDE

MISIR, KIBRIS, YUNANİSTAN, İRAN, İRAK, FİLİSTİN

ve MAVERAYI ERDÜN'de

Merkez ve Şubeleri

Yugoslavya, Rumanya, Yunanistan, Suriye, Lübnan Filyalleri ve bütün Dünyada Acenta ve Mubabirleri vardır.

Her nevi Banka Muameleleri yapar

Hesabi cari ve mevduat hesapları küşadı. Ticari krediler ve vesakli krediler küşadı. Türkiye ve Ecnebi memleketler üzerine keşide senedat iskontosu. Borsa emirleri. Esham ve tahvilât, altın ve emtaa üzerine avans. Senedat tahsilâtı ve saire.

En yüksek emniyet şartlarını baiz kiralık Kasalar Servisi vardır.

Piyasamız en müsait şartlarla (kumbaralı veya kumbarasız) tasarruf hesapları açılır.

TÜRKİYE İŞ BANKASI

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları 1941 ikramiye planı

KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İnciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 İKRAMİYELERİ

Adet	2000 Liralık	2000.— Lira
1	2000	= 2000.—
3	1000	= 3000.—
2	750	= 1500.—
4	500	= 2000.—
8	250	= 2000.—
35	100	= 3500.—
80	50	= 4000.—
300	20	= 6000.—

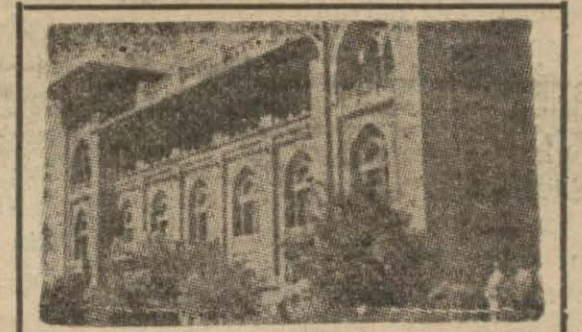
Devlet demir yolları 3 ncü işletme Müdürlüğünden:

1942 senesi Mayıs sonuna kadar Bandırma deposuna miktar, muhammen bedel, muvakkat teminat miktarı yazılı kömürün tahmil ve tahliye kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 28/7/941 pazartesi günü saat 16 da Balıkesirde işletme binasında toplanacak komisyonda yapılacaktır. Şartname işletme müdürlüğü ile Bandırma İstasyonundan parasız ve riirli. İsteklinin muayyen günde ihale saatinden bir saat evveline kadar muvakkat teminat ve kanunî vesikalarını havi zarflarını komisyon reisliğine ne tevdi etmiş olmaları lüzumu ilân olunur. (5466)

Tahminen ton	Muhammen bedell	Muvakkat teminatı
Vapurdan tahliyesit	15000	6750
Mavna ile nakliyesit	15000	7500
Kara tahmil ve tahliyesit	8000	2400

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası. Şube ve ajans adedi: 265
Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 adet 1.000 liralık	4.000 lira	100 adet 50 liralık	5.000 lira
4 » 500 »	2.000 »	120 » 40 »	4.800 »
4 » 250 »	1.000 »	160 » 20 »	3.200 »
40 » 100 »	4.000 »		

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı dümienyere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasla verilecektir. Kurular senede 4 defa 11 Eylül, 11 birincikanun, 11 mart ve 11 haziran tarihlerinde çekilecektir.

İstanbul Belediyesi İlanları

Belediye hududu dahilindeki bazı şoselerin katran ve bitüm mahallinde kaplanması işi kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

Keşif bedeli 24.622 lira 40 kuruş ve ilk teminatı 1846 lira 68 kuruştur. Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususi ve fennî şartnameleri, proje keşif hülasası buna müteferri, diğer evrak 123 kuruş mukabilinde fen işleri müdürlüğünden verilecektir. İhale 14/7/941 pazartesi günü saat 15 de daimi encümeninde yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları, ihale tarihinden sekiz gün evvel Belediye fen işleri müdürlüğüne müracaatla alacakları fennî ahliyet ve 941 yılına aid ticaret odası vesikaları imzalı şartname ve kanunun ibrazı lüzumlanan diğer vesakî ile 2490 numaralı kanunun tarifati çevresinde hazırlayacakları teklif mektuplarını ihale günü saat 14 de kadar daimi encümenine vermeleri lazımdır. (5693)

İtfaiye deniz motörü için kaptan, makinist ve yağcı alınacaktır. Yaş 25 - 45 arasında olan taliplerin mevcut vesakî ile İtfaiye müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur. (5558)